

ΦΩΣ ΕΘΝΩΝ

ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΙΕΡΑΠΟΣΤΟΛΙΚΟ «Ο ΠΡΩΤΟΚΛΗΤΟΣ»

ΦΩΣ ΕΘΝΩΝ

Τέλειως σε είς φῶς ἔθνων
Τοῦ εἰναὶ σε είς εὐθῆσιν ἔως ἐκχάτες τῆς γῆς
(ἀράζ. 1, 47)

Ιδρυτής του «ΠΡΩΤΟΚΛΗΤΟΥ»
† ΑΡΧΙΜ. ΧΑΡΙΤΩΝ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΑΚΙΣ
ΙΕΡΑΠΟΣΤΟΛΟΣ

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ «ΠΡΩΤΟΚΛΗΤΟΥ» ΠΕΡΙΟΔΟΥ «2007-2009»

Νικόλαος Σίμος, δικηγόρος, Πρόεδρος,
Δημήτριος Τσερεγκούνης, θεολ., -φιλόλ., Αντιπρόεδρος,

Μαΐρη Καραχάλιου, Γεν. Γραμματεύς,
Άγγελος Άντωνέλλης, φυσικός, Ταμίας,
Γεώργιος Καραγεωργόπουλος, έκπαιδευτικός, Σύμβουλος

ΕΞΕΛΕΓΚΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

«Ελλην Γουργουλιάτου, έκπαιδευτικός,
Ίωάννης Σταθόπουλος, έκπαιδευτικός
Κωνσταντίνος Σπίνος

«ΦΩΣ ΕΘΝΩΝ»

«LA LUMIERE DES NATIONS»

EDITION DE L' ASSOCIATION

DE LA MISSION ORTHODOXE «PROTOCLITOS»
68. RUE MIAOULI 26222 PATRAS GRECE

ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ: ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΙΕΡΑΠΟΣΤΟΛΗΣ
«Ο ΠΡΩΤΟΚΛΗΤΟΣ» ΜΙΑΟΥΛΗ 68, Τ.Κ. 26222 ΠΑΤΡΑ,
ΤΗΛ.: 2610-329737, 322.722, ΦΑΞ: 2610-329.390

e-mail: protoklitos@gmail.com

ΕΚΔΟΤΗΣ-ΣΥΝΤΑΚΤΗΣ: Νικόλαος Μιχ. Σίμος

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΦΩΤΟΣΤΟΙΧΕΙΟΘΕΣΙΑΣ-
ΣΕΛΙΔΟΠΟΙΗΣΗΣ: ΠΕΤΡΟΣ ΚΟΥΛΗΣ
Ήφαιστου 11, Τηλ.: 2610-273.093 ΠΑΤΡΑ

ΕΚΤΥΠΩΣΗ-ΒΙΒΛΙΟΔΕΣΙΑ: ΤΑΧΥΤΥΠΟ

Έπιταγές και έμβασμα παρακαλοῦμε νά
ἀποστέλλωνται στή διεύθυνσι τοῦ Συλλόγου
Μιαούλη 68 Πάτρα, Τ.Κ. 26222,
τηλ. 2610/329737

ἡ νά κατατίθενται στόν υπ' ἄριμ. 32338682

λογαριασμό τῆς Έμπορικῆς Τραπέζης.

Στήν περίπτωσι αύτή οι δωρητές νά μάς ἀποστέλ-
λουν ἀντίγραφο τοῦ γραμματείου καταθέσεως,
πρός ἔκδοσιν τῆς σχετικῆς ἀποδείξεως.

ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ

4η Τριμήνια 2008, Τεῦχος 120

«Ἐκδοσις Συλλόγου

«Ορθοδόξου Ιεραποστολῆς

ὁ «ΠΡΩΤΟΚΛΗΤΟΣ»

Μιαούλη 68 Πάτρα, τηλ. 2610/329.737 Τ.Κ. 26222

ΠΡΟΑΙΡΕΤΙΚΗ ΕΤΗΣΙΑ ΣΥΝΔΡΟΜΗ 5 €
ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ 10 €

ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΕΣ ΕΞΩΦΥΛΛΩΝ:

1. Η στιγμή τῶν ἀποκαλυπτήριών τῆς ἀναγλύφου ἀφιερω-
ματικῆς στήλης στό προαύλιο τοῦ Ἱ. Ναοῦ τοῦ Ἀγίου
Ἀνδρέου Πατρᾶν. Ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Πα-
τρῶν κ. Χρυσόστομος μετά τὸ τοισάγιο ἀπέσυρε τὴν ση-
μαῖα πού ἐσκέπαζε τὸ μνημεῖο καὶ ὑπὸ τούς ἥρους τῆς Δη-
μοτικῆς μπάντας ἔψαλλε τὸ «Χριστός Ἀνέστη» μαζὶ μὲ τὸ
πλῆθος τοῦ λαοῦ. Ἀπεδόθη ἐτοι τιμὴ στὸν π. Χαρίτωνα
ποὺ ἔζησε ὡς νιός Ἀναστάσεως καὶ κηρυξε μέχρι τελευ-
ταῖς ἀναντονῆς τὸ «Χριστός Ἀνέστη».
2. Ο Παλαίσ. Ἱ. Ναός τοῦ Ἀγίου Ἀνδρέου καὶ ὁ νέος
στὸν Κανάνγκα τοῦ Κογκό. Πίσω στό ιερό δρισκεταὶ ὁ τά-
φος τοῦ π. Χαρίτωνος. Οἱ πιστοὶ συρρέουν καὶ δοξολογοῦν
τὸν Θεό καὶ εὐγνώμονες μακαρίζουν αὐτὸν πού ἔδωσε τῇ
ζωῇ του για νά γνωρίσουν τὴν ἀλήθεια, τὸ φῶς, τὴ σωτη-
ρία, αὐτὸν πού ὅροντοφάναξε: «Χτυπάτε τίς καμπάνες τῆς
Ορθοδοξίας σέ ὅλη τὴν Ἀφρική...»

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Σελ.

- «ΣΤΑ ΠΛΑΙΣΙΑ ΤΩΝ «ΠΡΩΤΟΚΛΗΤΕΙΩΝ»
2008 Η ΠΑΤΡΑ ΕΤΙΜΗΣΕΤΟΝ ΦΛΟΓΕΡΟΝ
ΙΕΡΟΚΗΡΥΚΑ ΚΑΙ ΖΗΛΩΤΗ ΙΕΡΑΠΟΣΤΟΛΟ
π. ΧΑΡΙΤΩΝΑ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΑΚΙ
- ΜΗΝΥΜΑ ΤΟΥ ΠΑΠΑ ΚΑΙ ΠΑΤΡΙΑΡΧΟΥ
ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΑΣΗΣ ΑΦΡΙΚΗΣ
κ.κ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ Β'
- «ΕΛΑΜΨΕΝ ΩΣ ΦΩΣ ΚΑΙ ΩΣ ΗΛΙΟΣ
ΑΣΤΡΑΠΩΝ ΕΠΙ ΝΑΟΝ ΥΨΙΣΤΟΥ»
Σεβ. Μητροπολίτου Πατρῶν κ. Χρυσοστόμου
- «ΕΝΕΠΝΕΕ ΣΕ ΜΑΣ ΕΝΑ ΘΑΡΡΟΣ
ΟΜΟΛΟΓΙΑΣ»
Σεβ. Μητρ. Κεντρώας Αφρικῆς κ. Ἰγνατίου
- «ΜΙΑ ΝΕΑ ΖΩΗ, ΜΙΑ ΘΑΥΜΑΣΙΑ ΚΟΙΝΩΝΙΑ»
Ἄρχημ. Νικηφόρου Μικραγιανανάτου
- «ΕΜΟΙΑΖΕ ΣΤΟΝ ΑΠΟΣΤΟΛΟ ΑΝΔΡΕΑ»
Ιερομ. Θεολόγου
- «ΗΤΑΝ Ο ΠΡΩΤΟΣ ΠΟΥ ΜΑΣ ΑΓΑΠΗΣΕ
ΠΡΙΝ ΜΑΣ ΓΝΩΡΙΣΕΙ» π. Ἀνδρέας Καγιάγια
- «ΗΤΑΝ ΠΛΑΣΜΕΝΟΣ ΜΕ ΠΥΡΙΚΑ ΥΣΤΟ
ΥΔΙΚΟΓΙΑ ΝΑ ΠΥΡΠΟΛΗΤΑΙ ΚΑΙ ΝΑ
ΠΥΡΠΟΛΗ ΨΥΧΕΣ...»
Δημ. Κοντόγιωργα-Θεοχαροπούλου
- «ΑΝΩΤΕΡΗ ΔΥΝΑΜΙΚΙΝΟΥΣΣΕ
ΤΑ ΧΕΡΙΑ ΜΟΥ» Ενστ. Δ. Λεοντή, γλύπτη
- «ΠΕΤΑΞΕ ΣΤΟΝ ΟΥΡΑΝΟ, ΑΛΛΑ ΕΜΕΙΝΕ
Η ΧΑΡΙΣ ΚΑΙ Η ΕΥΛΟΓΑ ΤΟΥ ΜΑΖΙΜΑΣ»
Εὐαγγελίας Καλομοίρη
- «ΗΤΑΝ ΑΝΩΡΩΠΟΣ ΜΑΓΝΗΤΗΣ»
Ιερ. Καλλινίκου Κακάντα
- «Ο π. ΧΑΡΙΤΩΝ ΗΤΑΝ ΚΑΙ ΕΙΝΑΙ
ΠΑΤΕΡΑΣ ΜΑΣ»
Ρεβέκκας Μισένγκα-Μπακάμπα
- «ΕΚΟΙΜΗΘΗ Ο ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ ΠΡΩΗΝ
ΠΑΤΡΩΝ ΚΥΡΟΣ ΝΙΚΟΛΗΜΟΣ (1915-2008)»
Δημ. Τσερεγκούνη
- «ΣΤΗΛΗ ΕΥΓΝΩΜΟΣΥΝΗΣ»
27-29
29-31

‘Ο πατήρ Χαρίτων ἀνάμεσα στά Ἀφρικανόπουλα πού ἀγάπησε και ἔμεινε ποντά τους μέχρι θανάτου, σάν πατέρας και πνευματικός, γιά νά τά ὁδηγῆ στό δρόμο τοῦ Χριστοῦ στήν πρόοδο, στή χαρά και τήν εὐημερία.

Στά πλαίσια τῶν «Πρωτοκλητείων» 2008 ἡ Πάτρα ἐτίμησε τὸν φλογερόν Ἱεροκήρυκα καιὶ ζηλωτήν Ἱεραπόστολο **π. ΧΑΡΙΤΩΝΑ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΑΚΙ**

‘Ημερίδα - Ἀποκαλυπτήρια Ἀναμνηστικῆς Ἀφιερωματικῆς Στήλης

Μέ πρωτοβουλία τοῦ Σεπτοῦ Ποιμενάρχου τῆς Ἀποστολικῆς Ἔκκλησίας τῶν Πατρῶν, Σεβασμιώτατου Μητροπολίτου κ. ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ, στά πλαίσια τῶν «ΠΡΩΤΟΚΛΗΤΕΙΩΝ 2008» μέ τήν συμπλήρωσι δέκα ἑπὼν ἀπό τήν ὁσιακή κοίμησι καιὶ ἑκατό

ἐτῶν ἀπό τήν γέννησι τοῦ φλογεροῦ Ἱεροκήρυκα τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Πατρῶν καιὶ ζηλωτοῦ Ἱεραποστόλου τῆς Ἀφρικῆς, μακαριστοῦ π. Χαρίτωνος Πνευματικάκι, ἔλαβαν χώρα τό Σάββατο 15 Νοεμβρίου καιὶ τήν Κυριακή 16 Νοεμβρίου 2008

Τέλεσις τοῦ Ἱεροῦ πολυαρχιερατικοῦ Μνημοσύνου γιά τὸν π.Χαρίτωνα μὲ τὴν συμπλήρωσι δέκα χρόνων ἀπό τὴν κοίμησί του, στὸν περίλαμπρο Ἱερό Ναὸ τοῦ Ἀγίου Ἀνδρέου.

τιμητικές ἐκδηλώσεις σέ ἀτμόσφαιρα ἀνατάσεως καὶ ἄκρας συγκινήσεως πού ἐστέφθησαν μέ πλήρη ἐπιτυχίᾳ κατά κοινήν ὁμολογίαν.

1.Τό Σάββατο στά Α.Τ.Ε.Ι. Πατρῶν (στό Συνεδριακό Κέντρο) πραγματοποιήθηκε ἡμερίδα ἀπό ώρα 9 π.μ. - 13.30 μ.μ. ἀφιερωμένη στὴν προσωπικότητα τοῦ π.Χαρίτωνος Πνευματικάκι πού ἐτίμησαν μέ τὴν παρουσία τους ὁ Βουλευτής Ἀχαϊας κ.Μιχάλης Μπεκίρης, ἐκπρόσωποι τῆς Νομαρχίας, τοῦ Δήμου, ὁ Στρατιωτικός Διοικητής, κ.Αθανάσιος Μουρίκης, Διευθυντές Ὅπηρεσιῶν, ὁ Πρόεδρος τῶν Α.Τ.Ε.Ι. Πατρῶν κ. Σωκράτης Καπλάνης, Πανεπιστημιακοί, Κληρικοί, Ἐκπαιδευτικοί καὶ πολὺς κόσμος.

Τὴν ἔναρξη τῆς Ἡμερίδος ἐκήρυξε ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Πατρῶν κ. ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ, ὁ ὅποιος καὶ προήδρευσε ἐκφράζων καὶ μέ τὸν τρόπον αὐτὸν τὸν σεβασμόν του πρός τὸ τιμώμενο πρόσωπο.

‘Αναγνώσθηκε μήνυμα-χαιρετισμός ἀναφερό-

μεγο στὴν προσωπικότητα τοῦ π.Χαρίτωνος τοῦ Πάπα καὶ Πατριάρχου Ἀλεξανδρείας καὶ πάσης Ἀφρικῆς κ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ Β' ἀπό τὸν Πρόεδρο τοῦ Ἱεραποστολικοῦ Συλλόγου «Ο ΠΡΩΤΟΚΛΗΤΟΣ» κ. Νικόλαο Σίμο.

‘Ακολούθησαν ἔνθερμες εἰσηγήσεις συνεργατῶν καὶ πνευματικῶν τέκνων τοῦ π.Χαρίτωνος μέ περιγραφές ἀγνώστων πτυχῶν τῆς ζωῆς του καὶ προθλήθηκε ἐντυπωσιακό DVD μέ στιγμιότυπα ἀπό τὴ δρᾶσι του. Ἀκόμη χορωδία ἀφρικανῶν φοιτητῶν ἔψαλε θαυμάσια ἐκκλησιαστικούς ὕμνους καὶ τραγούδια.

Παρατίθενται ἀποσπάσματα τῶν κυριοτέρων εἰσηγήσεων καὶ παρεμβάσεων λόγω τοῦ περιορισμένου χώρου. Ἐπιφυλασσόμεθα δέ σέ ἔκδοσι εἰδικοῦ τόμου μέ όλοδκληρες τίς όμιλίες.

Τὴν Ἡμερίδα πού ἀφῆσε ἄριστες ἐντυπώσεις ἀπό τὴν δλη ὄργανωσι καὶ τὸ περιεχόμενο ἔκλεισε ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Πατρῶν κ. ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ.

**Στόν προαύλιο χῶρο τοῦ Ναοῦ τὸ πλῆθος τῶν πιστῶν παρακολουθεῖ μὲ συγκίνησι τὰ ἀποκαλυπτήρια τῆς ἀναγλύφου
'Αφιερωματικῆς Στήλης πρός τιμήν τοῦ π.Χαρίτωνος.**

2.Θεία Λειτουργία - 'Αποκαλυπτήρια 'Αφιερωματικῆς Στήλης.

Τήν Κυριακή 16 Νοεμβρίου είς τόν κατάμεστο πιστοῦ λαοῦ νέο Ιερό Ναό τοῦ Ἅγιου Ἀνδρέου Πατρών ἐτελέσθη Ἀρχιερατικὴ Θεία Λειτουργία καὶ ιερό μνημόσυνο ὑπέρ μακαρίας μνήμης καὶ αἰώνιου ἀναπαύσεως τοῦ π. Χαρίτωνος. Τῆς Λατρευτικῆς Συνάξεως προέστησαν οἱ Ἀρχιερεῖς: ὁ οἰκεῖος Ποιμενάρχης μας Σεβ. Μητροπολίτης Πατρῶν κ. ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ, ὁ Σεβ.Μητροπολίτης Κεντρώας 'Αφρικῆς κ. ΙΓΝΑΤΙΟΣ, ὁ Χωρεπίσκοπος Καρπασίας ('Αρχιεπισκοπή Κύπρου) κ. ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΣ.

Παρέστησαν ὁ Βουλευτής κ. Μιχάλης Μπεκίρης, ὁ Νομάρχης Ἀχαΐας κ. Δημήτριος Κατσικόπουλος, ὁ Πρόεδρος τοῦ Δημοτικοῦ Συμβουλίου κ. Νικόλαος Τζανάκος, ὁ τ. Βουλευτής κ. Νίκος Νικολόπουλος, Νομαρχιακοί καὶ Δημοτικοί Σύμβουλοι, ὁ Στρατιωτικός Διοικητής, ἐκπρόσωποι στρατιωτικῶν και πολιτικῶν ἀρχῶν καὶ φορέων τῆς πόλεως.

Στίς 10.30 π.μ ἐτελέσθη Τρισάγιο ἀπό τούς Σεβ. Ἀρχιερεῖς καὶ τόν Ιερό Κλήρο καὶ ἔγιναν ἀπό τό Σεβασμιώτατον Μητροπολίτη Πατρῶν κ. ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟ τά ἀποκαλυπτήρια τῆς ἀνάγλυφης ἀφιερωματικῆς στήλης γιά τόν π.Χαρίτωνα.

'Απεδόθησαν οἱ κεκανονισμένες τιμές, ἐνώ ἡ Δημοτική Μουσική παιάνιζε. Κλῆρος καὶ λαός ἐπιδοκίμασαν τήν ὥραία πρωτοθουλία τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Πατρῶν κ. ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ, ἐνώ οἱ καμπάνες ἤχούσαν χαρμόσυνα καὶ το πλήθος ἔψαλε τό «Χριστός Ἀνέστη», ὥστε ἡ ἀτμόσφαιρα νά είναι ἀκρως συγκινητική.

'Η ἀφιερωματική αὐτή στήλη, πού μέ τίς εύλογίες τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Πατρῶν κ. ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ ἐτοποθετήθη στό προαύλιο τοῦ μεγαλοπρεποῦς Ναοῦ τοῦ Ἅγιου Ἀνδρέου Πατρῶν, θά ἀποτελῇ ἔνα διαρκές ὑπόμνημα γιά τούς νεωτέρους τοῦ χρέους καὶ τῆς προσφορᾶς τῆς χριστιανικῆς ἀγάπης.

Μήνυμα τοῦ Πάπα καὶ Πατριάρχου ΄Αλεξανδρείας καὶ πάσης Αφρικῆς κ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ Β'

Πρός
τὸν Ἐντιμώτατον
κ.Νικόλαο Σῆμο
Πρόεδρο
τοῦ Συλλόγου Ορθοδόξου Ιεραποστολῆς «Ο Πρωτόκλητος»
εἰς Πάτραν

΄Ἐντιμώτατε κ. Πρόεδρε,

΄Η εὐγνωμοσύνη, ὡς ἔκφρασις ἀναγνωρίσεως τῆς προσφορᾶς καὶ τῆς θυσίας προσώπου, τό δποῖο ἡγωνίσθη ὑπέρ τῶν συνανθρώπων του, ἀποτελεῖ ἀρετὴ ἰδιαιτέρως τιμώμενη ἀπό τό ἐλληνικό πνεῦμα, ὡς καὶ τήν συνείδησιν τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Σώματος καὶ περιποιεῖ τιμή ἐπίσης πρός τόν ἀποδίδοντα τά εὐγνώμονα συναισθήματα.

Μέ αὐτήν τήν σκέψι χαιρετίζουμε τήν πνευματική ἐκδήλωσί, ἥ δποία σήμερα πραγματοποιεῖται στήν πόλι σας, ὑπό τῆς Ιερᾶς Μητροπόλεως Πατρῶν καὶ τοῦ Συλλόγου Ορθοδόξου Ιεραποστολῆς Πατρῶν «Ο Πρωτόκλητος», τοῦ δραστηρίου καὶ πολυτίμου συναρωγοῦ τοῦ ιεραποστολικοῦ ἔργου τῆς Ἐκκλησίας τῶν Ἀλεξανδρέων εἰς μνήμην τοῦ μακαριστοῦ Αρχιμ.Χαρίτωνος Πνευματικάκι, τοῦ γνησίου σκαπανέως τοῦ Εὐαγγελικοῦ λόγου στήν ἀφρικανική ἥπειρο.

΄Ο μακαριστός π.Χαρίτων ὑπῆρξε Κληρικός, ὁ δποῖος ἔβιωσε τόν πατερικό λόγο τοῦ Ιεροῦ Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου «...τάς ψυχάς, ὀρπᾶσαι κόσμον καὶ δοῦναι Θεῷ... καὶ Θεόν ποιῆσαι τόν ἄνθρωπον». Ἐπί σειρά ἐτῶν ἐκήρυξε μέ θερμούργο ζῆλο «Ιησοῦν καὶ τοῦτον Ἐσταυρωμένον» στήν καρδιά τῆς Αφρικῆς καὶ ἐφώτισε τίς ψυχές χιλιάδων ἀφρικανῶν ἀδελφῶν «διά πίστεως τῆς τοῦ Χριστοῦ θεοσεβεῖς καὶ δικαίους ἀναπλάττων» (Ιουστ.Διαλ.6, 592 Β). Συναισθανθείς τήν σπουδαιότητα τῆς ἐπιταγῆς τοῦ Αρχιποίμενος τῆς Ἐκκλησίας Κυρίου «Πορευθέντες μαθητεύσατε πάντα τά ἔθνη» ἔταξε ἔαυτόν στήν διακονία τοῦ πονέμένου καὶ ταπεινοῦ ἀδελφοῦ, χωρίς νά φεισθῇ θυσιῶν, κόπων καὶ μόχθων, προκειμένου γά τόν ἀνακουφίσῃ σωματικῶς καὶ νά τόν ἀναπαύσῃ πνευματικῶς, καθιστῶντας τον μέτοχο «τοῦ ἀνεξιχνιάστου πλούτου Χριστοῦ» (Ἐφεσ.3, 8).

΄Ο καθ' ἡμᾶς Αποστολικός καὶ Πατριαρχικός Θρόνος τοῦ Αγίου Μάρκου σεμνύνεται γιά τόν πιστό οἰκονόμο τῶν Μυστηρίων τῆς Χάριτος καὶ ταπεινό θεράποντα τῶν ἐμπεριστάτων τέκνων τῆς Αφρικῆς ἀείμνηστο π.Χαρίτωνα, τιμᾶ τό καλλίκαρπο ἔργο του καὶ προσεύχεται γιά τόν πολλαπλασιασμό «τοιούτων θεριστῶν» στό ἀπέραντο

Ο Μακαριώτατος Πάπας και Πατριάρχης Αλεξανδρείας και πάσης Αφρικής κ.ΘΕΟΔΩΡΟΣ Β' ἀνάμεσα στά όρφανά του Ντολιζί τά όποια δρήκαν θαλπωφή στό Ορφανοτροφείο «Αγιος Εύσταθιος» τῆς Ιεραποστολῆς μας.

ἀφρικανικό γεώργιο, κατά τό παράδειγμα τοῦ μακαριστοῦ γέροντος.

Δεόμενοι πρός τόν Αναστάντα Κύριο καί Νικητή τοῦ θανάτου γιά τήν ἀνάπαυσι τῆς ἀγαθῆς ψυχῆς του, συγχαίρουμε τόν ιεραποστολικό σας Σύλλογο καί ἐσᾶς προσωπικῶς γιά αὐτήν τήν πρωτοβουλία τιμῆς καί μνήμης, τήν ὅποια ἀνελάβατε, καί εὐχόμαστε ἐγκαοδίως δύναμι καί πλούσια πνευματική καρποφορία στήν ἐπιτέλεσι τῆς θεάρεστης διακονίας σας.

Διάπυρος πρός Θεόν εὐχέτης

Τούτη + Τακρήγ Τέξιμως!

*Ο Πάπας και Πατριάρχης Αλεξανδρείας
Θεόδωρος Β'*

*Ἐν τῇ Μεγάλῃ Πόλει τῆς Αλεξανδρείας
τῇ 13ῃ Νοεμβρίου 2008*

Ο Σεβ. Μητροπολίτης Πατρῶν κ.Χρυσόστομος κηρύσσει τήν ἔναρξη τῆς Ἡμερίδος.

τήν πίστιν του, τήν φλόγα τῆς ψυχῆς του, τόν ἐνθουσιασμόν, τά όποια τοῦ ἔδωκαν φτερά διά νά πετάξῃ εἰς τήν κυριολεξίαν εἰς τόπους ἀγνώστους μέν εἰς αὐτόν, προσφόρους δέ διά πνευματικήν καλλιέργειαν.

‘Η πηγή τῆς καρδίας του ἀστείρευτος, παρά τήν ἡλικίαν του, ἔδωκε τά ίερά νάματα μέ τά ὅποια ἔξ ἀπαλῶν ὄνυχων ἐγαλούχηθι καί ἡνδρώθη ὡς γόνος, εὐκλεοῦς καί εὐλαβοῦς ρίζης, τά νάματα ἐκεῖνα μέ τά ὅποια ἐπί σειράν ἐτῶν ἐπότισε τὸν Λαόν τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως μας ἀπό τούς Ἱερούς ἄμβωνας τῆς πόλεως καί τῶν χωρίων μας καί κυρίως ἀπό τόν ἄμβωνα τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ τοῦ Πρωτοκλήτου.

‘Υποκλινόμεθα σήμερον ἐνώπιον τῆς μεγάλης προσωπικότητός του καί τόν τιμῆμε κατά χρέος καί τόν μακαρίζομε, διότι «ἔλαμψεν ὡς φῶς καί ὡς ἥλιος ἀστράπτων ἐπί Ναόν Ὑψίστου».

Τά τέκνα του τά πνευματικά καί ἐν ὅσφι ζοῦσε ἔθλεπαν εἰς τούς ὄφθαλμούς του τάς τοῦ πνεύματος αὔγας καί τῶν ἀρετῶν τάς λαμπτηδόνας, ἀλλά καί τώρα προσκυνοῦν τόν τάφον πού φυλάσσει τό μακάριον Λείψανόν του καί ἀντλοῦν δύναμιν, ὥστε νά προχωροῦν εἰς τήν πνευματικήν των πορείαν καί νά θεωνται τά ἀθέατα κάλλη δι εὐχῶν του ἀγίων καί προσευχῶν του εἰς τό Οὐράνιον Θυσιαστήριον, ὅπου πλέον συνεχίζει τήν προσωπικήν του ιερουργίαν.

Εἰς τόν αὐλειον χῶρον τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ τοῦ Ἀγίου Ἄνδρεου Πατρῶν, ἡ ὑψωθεῖσα πρός τιμήν του ἀφιερωματική στήλη θά δεικνύῃ εἰς ἡμᾶς τό χρέος μας ἔναντι Θεοῦ καί ἀνθρώπων ἀλλά καί τό χρέος μας πρός πάντας τούς ἐπιγενομένους, τήν ὑποχρέωσιν τῆς διδαχῆς καί τοῦ φωτισμοῦ τῶν ὅπου γῆς ἀδελφῶν, οἱ ὅποιοι ἀναμένουν τούς τῆς χάριτος ἀειζώους ποταμούς. Ἀλλά καί τό χρέος μας θά ὑπενθυμίζῃ ἔναντι αὐτοῦ τοῦ ιδίου τοῦ π. Χαρίτωνος καί ὅλων ἐκείνων ὅσοι ζήλωθειφείρη πεπυρωμένοι ἀφῆκαν καί οἰκίας καί γονεῖς καί ἀδελφούς καί φίλους καί ἐπορεύθησαν εἰς γῆν, ἣν ἔδειξεν αὐτοῖς Κύριος ὁ Θεός, εὐαγγελίζόμενοι τήν εἰρήνην καί τήν διά τῆς Ἐκκλησίας σωτηρίαν, ὑπακούσαντες εἰς τήν ἐντολήν τοῦ Θείου Διδασκάλου. «Πορευθέντες μαθητεύσατε πάντα τά ἔθνη, βαπτίζοντες αὐτούς εἰς τό ὄνομα τοῦ Πατρός καί τοῦ Υἱοῦ καί τοῦ Ἀγίου Πνεύματος» καί «ὅστις θέλει ὀπίσω μου ἐλθεῖν, ἀπαρνησάσθω ἐαυτόν καί ἀράτω τόν Σταυρόν αὐτοῦ καί ἀκολουθείτω μοι».

Εἰς τάς εἰσηγήσεις καί τάς παρεμβάσεις πού θά ἀκολουθήσουν, θά ἀκουσθοῦν πολλά διά τόν φω-

«”Ἐλαμψεν ὡς φῶς καί ὡς ἥλιος ἀστράπτων ἐπί Ναόν Ὑψίστου»

**‘Ο Σεβ. Μητροπολίτης Πατρῶν
κ.Χρυσόστομος κηρύσσει τήν ἔναρξη
τῆς Ἡμερίδος**

‘Η Ἀποστολική Ἐκκλησία τῶν Πατρῶν εἰς τά πλαίσια τῶν Πρωτοκλητείων 2008, καί ἐν συνεργασίᾳ μέ τόν δραστήριον Ἱεραποστολικόν Σύλλογον «Πρωτόκλητος» τῶν Πατρῶν, τιμᾶ τόν ἀσίδιμον καί μακάριον Ἱεραπόστολον π.Χαρίτωνα τόν Πνευματικάκιν, ἄνδρα ζηλωτήν καί ἐνάρετον, ὁ ὅποιος μέ κίνητρον τήν ἀγάπην πρός τόν Θεόν καί πρός τόν ἄνθρωπον ξεκίνησε ἀπό τήν μεγαλώνυμον πόλιν τοῦ Ἀγίου Ἄνδρεου, καί μάλιστα ἀπό τόν Ἱερόν Ναόν του, διά τήν “Ηπειρον τῆς Ἀφρικῆς, προκειμένου νά ὁδηγήσῃ μέσα ἀπό τήν διδασκαλίαν τῶν θείων Ἀληθειῶν καί τήν Μυστηριακήν ζωήν τούς ἐκεῖ ἀδελφούς μας εἰς τήν θέωσιν.

Θαυμάζει κανείς τόν δυναμισμόν τοῦ ἀνδρός,

τεινόν Ἱεραπόστολον καί διά τοῦτο ἀναμένομεν μετά ἐνδιαφέροντος μεγάλου νά πληροφορηθῶμεν καὶ διά πτυχάς ἀγνώστους, ἵσως, ἀπό τὴν ζωὴν τοῦ φλογεροῦ τῆς πίστεως διδασκάλου.

Εὐχαριστοῦμεν ἀπό καρδίας τὸν Ἱεραποστολικὸν Σύλλογον «Πρωτόκλητος», τὸν δραστήριον Πρόεδρον αὐτοῦ κ. Νικόλαον Σίμον, τὰ Μέλη τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου καὶ ὅλα τὰ Μέλη καὶ εὐχόμεθα νά ἔχουν δύναμιν παρά Κυρίου εἰς τὸ ἔργον των.

Ἐπίσης, εὐχαριστοῦμεν τοὺς Εἰσιγητάς τῆς Ἡμερίδος καὶ τοὺς καλωσορίζομεν εἰς τὴν πόλιν μας.

Τέλος, ἐκφράζομεν τὰς εὐγνώμονας εὐχαριστίας μας εἰς τὸν Πρόεδρον τοῦ Τ.Ε.Ι. Πατρῶν κ. Σωκράτην Καπλάνην διά τὴν εὐγενῆ παραχώρησιν τῆς αἰθούσης, ώστε νά πραγματοποιηθῇ ἡ Ἡμερίδη πρός τιμήν τοῦ μεγάλου Ἱεραποστόλου.

Κηρύσσοντες τὴν ἔναρξιν τῆς Ἡμερίδος εὐχόμεθα καλὴν ἐπιτυχίαν εἰς τὰς ἐργασίας.

«Ο εὐσεβής Λαός τοῦ Θεοῦ, Ἀρχές τῆς πόλεως καὶ ἐκπρόσωποι φορέων κατά τὴν συγκινητική στιγμή τῶν ἀποκαλυπτήριών τοῦ ἀναγλύφου, πού θά δεικνύῃ τὸ χρέος μας γιά τὸν εὐαγγελισμό τῶν μακράν τοῦ Χριστοῦ ἀδελφῶν μας.»

‘Ο Σεβ. Μητροπολίτης Κεντρώας Ἀφρικῆς κ. Ἰγνάτιος στό δῆμα τῆς μεγάλης αἰθιούσης στήν Κανάνγκα, σέ ἐօρταστική ἔκδήλωσι τῶν μαθητῶν γιά τὴν διάδοσι τῆς Ὁρθοδοξίας στὸν κόσμο.

Εἶχε ἔλθει ὡς διάκονος ἀπό τὴν Κοζάνη. Ἐκεῖ ἔχει-ριτονήθη πρεσβύτερος καὶ ἐτοποθετήθη ὡς ἵε-ροκήρυξ.

Πρέπει νά πῶ ὅτι ὁ ὑψηλός ἐκεῖνος καὶ σχεδόν ἀδύνατος, λιπόσαρκος ἄνδρας -ῆταν καὶ τά χρόνια τῆς κατοχῆς τότε, ἡ δεκαετία τοῦ Σαράντα- μᾶς εἶχε συναρπάσει τά παιδιά, τούς ἐφήβους, τούς νέους καὶ τούς ὥριμους στήν ἡλικίᾳ. Γιά πρώτη φορά ἀκούγαμε κήρυγμα περιποιημένο, δομημένο, τεκ-μηριωμένο, σοβαρό, ὑπεύθυνο. Καταλαβαίναμε ὅτι ὁ ἱεροπρεπής αὐτός ἱεροκήρυξ μπροστά μας εἶχε λόγο πηγαίο ἀπό τὴν πηγή παρμένο, ἀπό τὴν Γρα-φή, ὅχι μόνον στό κήρυγμα ἀλλά καὶ στήν συμμελέ-τη τῆς Ἅγιας Γραφῆς πού ἔκανε.

Τότε ἡμουν πρωτοετής μαθητής ὀκταταξίου καὶ μάθαμε νά ἀνοίγουμε τήν Καινή Διαθήκη καὶ νά με-λετοῦμε καὶ νά συμμελετοῦμε καὶ νά προχωροῦμε λίγο στό θάθος στά μέτρα μας θέθαια. Πρέπει νά σᾶς πῶ ὅτι πολλοί τῶν τότε μαθητῶν του, ἔχουν ἐξελιχθεὶ σέ καθηγητάς Πανεπιστημίου, στρατη-γούς, Ἱεράρχες, σέ κληρικούς, σέ γιατρούς ἀξιόλο-γους κ.λ.π.

Μέχρι σήμερα ζοῦνε μέ τήν μνήμη του στήν “Ἐδεσσα καὶ τούς καθοδηγεῖ καὶ ἀπών μέ τά διδάγ-ματά του.” Ἐλεγε ὁ Ἀπόστολος Παῦλος «ἐμοί τό ζῆν

«Ἐνέπνεε σέ μᾶς ἔνα θάρρος ὁμολογίας»

**τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Κεντρώας Ἀφρικῆς κ. Ἰγνατίου,
πνευματικοῦ τέκνου καὶ συνεργάτου τοῦ π. Χαρίτωνος.**

Σεβασμιώτατε Δέσποτα, ἀξιότιμοι κύριοι, ἀγαπητοί, Μέ τιμάτε μέ τήν πρόσκλησί σας καὶ μάλιστα γιά ἔνα τέτοιο θέμα. “Ο, τι ὅμως θά πῶ εἰναι ἀληθινό, εἶναι ἀκριβό μυστικό, τό ὅποιο διηγοῦμαι εύκαιρως ἀκαίρως γιά λόγους δικαιοσύνης ἀλλά καὶ γιά λό-γους εύγνωμοσύνης.

Δέν θά ἀναπτυχθῶ πολύ, διότι τό πολύπλευρο τοῦ θέματος θά είναι μοιρασμένο καὶ πολλοί θά ὀμι-λήσουν γιά τόν ἄνδρα. Ἐγώ θά πῶ θέματα τά ὅποια πραγματικά μέ συνέδεαν μέ τόν π. Χαρίτωνα. “Ημουν 13 ἐτῶν, ὅταν τόν γνώρισα στήν ”Ἐδεσσα.

Χριστός» (Φιλιπ. 1, 21), «ζῶ δέ ούκέτι ἐγώ, ζῇ δέ ἐν ἡμοί Χριστός» (Γαλ. 2, 20). Ἐμεῖς δέν μπορούσαμε νά τό πούμε αὐτό, δέν μπορούσαμε νά τό καταλά-βουμε κιόλας, μπορούσαμε νά πούμε ὅμως, ἐγώ τουλάχιστον, μπορούσα νά πῶ «ἐμοί τό ζῆν» ὁ π. Χα-ρίτων.

Κάποτε ἄργησα νά πάω στό Γυμνάσιο μαζί μέ ἄλλους. ‘Ο ἀείμνηστος Βαγενάς Βασίλειος, ἔνας ἔξαιρετος ἐκπαιδευτικός, λέει: «Ἐλατε ὅλοι ἐσεῖς. Ποῦ ἄργήσατε; Αὔριο θά ’ρθητε μέ τούς κηδεμόνες σας. Φύγετε. Ἐσύ, λέει σέ μένα, πήγαινε νά παρα-κολουθήσης τά μαθήματα, αὔριο θά ’ρθης μέ τόν

κηδεμόνα σου». Δέν ξέρω γιατί έκανε αύτή τήν έξαρση. Τήν ἄλλη μέρα πήγα με τόν πατέρα μου. 'Ο πατέρας μου ἦταν μικρασιάτης, τά 'Ελληνικά τά καταλάβαινε, τά διάθαζε, ἀλλά ὅταν τά μιλοῦσε, τά σκότωνε, ἔλεγε ὅμως ὅ, τι ἥθελε νά πῃ. 'Ο Γυμνασιάρχης συζήτησε μαζί του καί τοῦ εἶπε:

-«κ.Θεόδωρε, ἐσεῖς πῶς δέν μάθατε τά ἑλληνικά τόσα χρόνια ἁδῶ πέρα; 'Από πότε είστε δῶ;».

-«'Από τό 23' τοῦ ἀπάντησε. «'Εμεῖς είχαμε τά βάσανά μας γι' αὐτό στέλνομε τά παιδιά μας νά μάθουν τά ἑλληνικά».

-«Ναί, ἀλλά δέν ἔρχεστε ἁδῶ στό Γυμνάσιο νά σᾶς θλέπω. Καμμιά φορά δέν ἥλθατε».

-«Τόν ἀνέθεσα στόν π.Χαρίτωνα, ἐκείνος τόν παρακολουθεῖ» καί ξεμπέρδεψε ὁ πατέρας μου. "Ἐλεγε ὅμως μία ἀλήθεια, διότι γιά μᾶς κηδεμόνας καί πατέρας ἦταν ὁ π.Χαρίτων. "Οχι μόνον σέ μένα ἀλλά καί πολλούς ἄλλους, ὅπως καί τόν π.Γαθριήλ πού εἶναι ἀπό τήν "Ἐδεσσα καί ὑπηρετεῖ, διακονεῖ ἁδῶ. Θαυμαστός γιά τά κηρύγματά του! Καί γιά ὅσους ἐπεφταν στήν ἀκτίνα δράσεώς του ἦταν ὁ ἀπαραίτητος, ἷταν ὁ γλυκύς, ἷταν ὁ δυνατός μαγνήτης. "Ήθελε συχνά νά τόν θλέπω ἰδιαιτέρως καί θρήκε ἔναν τρόπο. Θά μοῦ φέρνεις κάθε μέρα τήν 'Εστία -αύτή τήν ἐφημερίδα διάθαζε. Καί περνοῦσα ἀπό τόν βιβλιοχαρτοπώλη, ἔπαιρνα τήν 'Εστία καί μοῦ ἔκανε ἐντύπωσι πού διαθαζόταν ἀπό πίσω πρός τά μπροστά. Κατάλαβα ὅμως ἐτεροχρονικά ὅτι αὐτό τό ἔκανε γιά νά μέθλεπη κάθε μέρα καί νά μέκαθοδηγή.

... "Ήταν τολμηρός, ὅταν λέμε τολμηρός, παλικάρι. Μᾶς ἐνέπνεε, δέν φοβόταν τίποτε. Είχε ἀνέθει

ἔνας τών πεπλανημένων ἀδελφῶν μας στόν ἄμβωνα καί ἄρχισε νά λέγη κάποια θεωρία, νόμιζε πώς είναι θῆμα δημόσιο τῆς ἀγορᾶς. Πρίν νά τελειώσῃ, θγαίνει ὁ ὄδιος στήν 'Ωραία Πύλη καί τόν κατεβάζει κάτω καί ἔξω. Καί ἦταν πολύ κρίσιμα χρόνια. Μποροῦσε νά χάσῃ τή ζωή του ἀπό μιά τέτοια ἐνέργεια. "Οταν οι Γερμανοί ἔκαιγαν τήν "Ἐδεσσα, τήν συνοικία τοῦ Βαρώση, είδε ὅτι ἦταν ἔνα γεγονός πόνου, θλίψεως· δέν μποροῦσε νά μείνη στήν Μητρόπολι. Μολονότι ἐκινδύνευαν νά καοῦν τά δικά του πράγματα, τά ἄφησε ὅπως είναι, πήρε τό ράσο του στά χέρια του καί μία είκόνα καί θγήκε στίς γειτονιές νά ὄμιλη, νά παρηγορή τούς πυροπαθεῖς.

Θά ξέρετε ὅλοι ὅτι κάποιες ἀνετινάχθη ἀπό νάρκη στήν περιοδεία πού πήγαινε ώς στρατιωτικός ἴερεύς.

....'Ακόμη νά σᾶς πῶ ὅτι ἀπό τόν τάφο τῶν πατέρων περνοῦνε οἱ μαῦροι καί παίρνουν εύλογία. Φιλοῦν τόν μαρμάρινο σταυρό, κάνουν προσευχή.

Είναι ἐνδεικτικό ἔνας πού ἔμεινε ἄνεργος, πολύτεκνος μαῦρος καί μέ κάποια εὔκαιρία ἔφερε τό φάκελό του γιά νά τόν προσλάθουμε. "Ἔγραψε τήν αἴτησί του καί θά τήν ἔφερνε. Τοῦ λέει ὁ πρωτογιγής του: «Πατέρα, ὅχι ἔτσι, πέρασε πρώτα ἀπό τούς τάφους τῶν πατέρων μας καί μετά νά πᾶς». Πέρασε ὁ πατέρας, ἀκούμπησε τό φάκελο καί προσελήφθη, μάλιστα μοσχοπροσελήφθη.

Τά λέω αὐτά γιά νά δείξω πῶς νιώθουν τήν παρουσία καί κεκοιμημένων ἀκόμα, τοῦ π.Χρυσοστόμου καί τοῦ π.Χαρίτωνος.

Συγγνώμη παρέθην ώστόσο κάποια λεπτά. Σᾶς εύχαριστῶ πού μέ ἀκούσατε. Δέν τελείωσα ὅμως...

Ο π. Νικηφόρος Μικραγιαννανίτης στό βήμα τῶν Α.Τ.Ε.Ι. Πατρών ἐνώπιον τοῦ ἐκλεκτοῦ ἀκροατηρίου πού συγκεντρώθηκε γιά νά ξήση ἀνεπανάληπτες στιγμές.

«Μία νέα ζωή, μία θαυμάσια κοινωνία»

**Άρχιμ. Νικηφόρου Μικραγιαννανίτου,
τ. Σχολάρχη Αθωνιάδος Σχολής, Καθηγ. Θεολογικῆς Σχολῆς
'Ορθοδόξου Πανεπιστημίου Κινσάσα Κογκό**

...Τό Δεκέμβριο τοῦ 1985 μᾶς ἀξίωσε ὁ Θεός μαζί μὲ τὸν π. Ναθαναήλ Λαυρεώτη, ὁ ὅποιος σήμερα ἐργάζεται ἵεραποστολικά στό Ἀργυροκάστρο τῆς Βορείου Ήπειρου, νά συνοδεύσουμε τὸν Θεοφιλέστατο Ἐπίσκοπο Ροδοστόλου Χρυσόστομο καὶ νά ἐπισκεφθοῦμε διάφορα ἱεραποστολικά κέντρα στήν Αφρική. Πήγαμε καὶ στήν Κανάνγκα. Ἐπιθυμούσαμε νά κάμουμε τρισάγιο στόν τάφο τοῦ πρώτου "Ἐλληνος" ἱεραποστόλου, τοῦ π. Χρυσοστόμου Παπασαραντόπουλου καὶ νά δοῦμε καὶ νά θαυμάσουμε τὸν συνεχιστή αὐτοῦ τοῦ ἔργου τὸν π. Χαρίτωνα. Αὐτό πού εἶδαμε, αὐτό πού νοιώσαμε δέν περιγράφεται.

Κάποιες πρόχειρες σημειώσεις σ' ἔνα ἡμερολόγιο, πού κρατήσαμε, ἵσως δώσουν μιά ἐλάχιστη εἰκόνα. Βέβαια ἡ πένα, ὅτι καί νά γράψῃ, δέν μπορεῖ νά ἐκφράσῃ αὐτό πού ζήσαμε τότε. Θά μοῦ ἐπιτρέψετε νά σᾶς μεταφέρω μερικές σειρές ἀπό αὐτό τό ἡμερολόγιο. Μέσα σ' αὐτές φαίνεται λίγο ἀπό τό ἔργο τοῦ π. Χαρίτωνος. Τό ἔργο ἦταν τεράστιο.

«29 Δεκεμβρίου 1985. Πήγαμε μέ πομπή στήν Ἐκκλησία νωρίς γύρω στίς 6.30 π.μ. Ὁ Ναός είχε πολύ κόσμο. "Ολοι ἥσυχα περίμεναν. Η χορωδία πήρε τή θέσι της. "Ολοι μέ γκριζο ράσο, ἐκτός ἀπό τό χορωδιάρχη Γεράσιμο πού φοροῦσε μαῦρο ράσο. Σι-

δερωμένα ὄλα, καθαρά. Μόλις τελείωσε ἡ Θεία Λειτουργία, κάθε ἔνας καὶ τά πιό μικρά παιδιά τά δίπλωσαν τά ρασάκια τους καὶ τά παρέδωσαν γιά φύλαξη. Οι στολές ἔλαμπαν. "Ολα ἦταν σέ ἀπόλυτη τάξι. "Αν κανείς θέλει νά δη τάξι καὶ νοικοκυριό, ἃς ἔλθη στήν Κανάγκα, εἴπαμε.

Τήν ὡρα τῆς Θείας Κοινωνίας τρεῖς ιερεῖς κοινωνοῦσαν. Κοινώησε σχεδόν ὄλο τό ἐκκλησίασμα. "Ολοι ὅμως μέ σειρά. Δέν σπρώχνονταν, δέν ἀκουγόταν τίποτα. "Ολοι μέ σειρά καὶ καθένας περίμενε ἔνα μέτρο πίσω ἀπό αὐτόν πού κοινωνοῦσε καὶ μέ εὐλάθεια προσέρχονταν. Ο "Ορθρος, ἡ Θεία Λειτουργία ἦταν κάτι ούρανιο. Κατάνυξι, ἐνθουσιασμός, ὑmnωδία. Καί ὄλα συντονισμένα. "Ολα κάτω ἀπό τήν καθοδήγησι καὶ τό ἄγρυπνο μάτι τοῦ π. Χαρίτωνος.

Δευτέρα 30 Δεκεμβρίου 1985. Ἀπό τίς 6 τό πρωΐ ἔξω ἀπό τό φράχτη τοῦ ἱεραποστολικοῦ κέντρου εἶχε μαζευτεῖ πολύς κόσμος. Γυναῖκες μέ μικρά, μικροί, μεγάλοι. "Ολοι αὐτοί ἦταν ἄρρωστοι. Τό Ἰατρικό Κέντρο θά ἄνοιγε στίς 8 τό πρωΐ καὶ ὁ κόσμος ἥρθε νά πιάσῃ σειρά. Σέ λίγο ὁ γιατρός, ἡ ἀδελφή νοσοκόμος, οἱ μαθητευόμενοι ίθαγενεῖς ἥρθαν καὶ πήραν εύχή ἀπό τόν π. Χαρίτωνα γιά νά ἀρχίσουν τό ἔργο τους.

Οι εύρισκόμενοι στην Έλλαδα φοιτητές και είδικευόμενοι έπιστημονες άπο τήν Κανάνγκα τοῦ Κογκό συγχρότησαν χρωδία και ἔδωσαν δείγματα γραφῆς τῆς φαλτικῆς τους δεινότητος μέχριμονία και καλλιφονία.

Όπ. Χαρίτων ἄρχισε νά μᾶς ὅμιλῃ γιά τίς δυσκολίες καί τούς ἀγώνες του. Ἀναφέρθηκε στίς θαυμαστές ἐπιτυχίες τοῦ Σχολείου πού λειτουργεῖ μέχρι σήμερα. Μᾶς γνώρισε ἀκόμη τήν ἐπιθυμία καί τήν σκέψη του νά γίνη μία Οἰκοκυρική Σχολή. Μᾶς μίλησε γιά τούς κατηχουμένους, γιά τίς προσκλήσεις ἀπό κοντινές καί μακρινές περιοχές καί κατέληξε: «Τί νά κάνουμε; Συνέχεια μᾶς καλοῦν ἀπό διάφορα μέρη. Πῶς νά προλάβουμε;»

Βρήκε τό 1973 εἴκοσι μέ τριάντα κατηχουμένους, "Αλλωστε ὁ π. Χρυσόστομος δύο-τρεῖς μῆνες ἔμεινε στήν Κανάνγκα. Δέν πρόλαβε τίποτε περισσότερο. Μέσα σέ λίγα χρόνια-σέ δέκα τρία χρόνια- (θρισκόμαστε στό 1985) ὁ π. Χαρίτων ἐφτιαξε σχολεῖα, ἐκκλησίες, ιατρεῖο, χιλιάδες πιστούς. Μία νέα ζωή, μία θαυμάσια κοινωνία ἄρχισε νά διαμορφώνεται. Οἱ κόποι τοῦ π. Χαρίτωνος ἔφεραν πολλούς καρπούς καί μετά τό θάνατό του μέχρι σήμερα.

Βλέποντας τό ἔργο του καί γνωρίζοντας τόν ἀγώνα, τήν ἀγάπη καί τήν ἀφοσίωσί του στήν διάδοσι τῆς Ὁρθοδοξίας δέν ἔχουμε τίποτε ἄλλο νά κάνουμε, ἄλλα μόνο ὑπακοή στίς τελευταῖς λέξεις του: «Χτυπάτε τίς καμπάνες τῆς Ὁρθοδοξίας σέ όλη τήν Αφρική».

Στόν Ι. Ν. Ἀγ. Ἀνδέου Κανάνγκα οἱ ἰερεῖς μεταδίδουν «Σῶμα καὶ Αἷμα Χριστοῦ».

«"Εμοιαζε στόν Απόστολο Άνδρέα»

Ιερομονάχου Θεολόγου, πνευματικού τέκνου τοῦ π. Χαρίτωνος, πού μοιράζει τό χρόνο του στό "Άγιον" Όρος καί τήν Αφρική.

Δύο ανθρώποι, δύο πνευματικοί μου όδηγοί, σημάδεψαν τήν ζωή μου. Χάρι σ' αὐτούς είμαι καί ἐγώ ἀνάμεσά σας σήμερα. Αύτοί ήταν ὁ π. Χαρίτων πού μέ όδηγησε στήν πίστι καί ὁ π. Παΐσιος πού μέ ἐνέπνευσε καί μέ βοήθησε στήν ἀφιέρωσί μου.

Είναι πολλά πού δέν λέγονται... Θά σᾶς πώ αύτά πού λέγονται. Πρίν ἀπό δύο χρόνια, στήν Κανάνγκα, προτρέποντας τούς 'Ορθοδόξους μαθητές, πού συμμετείχαν στήν Θεία Λειτουργία τοῦ προστάτου τους 'Άγιου Άνδρεου, νά τοῦ μοιάσουν, τούς είπα: «'Αφού δέν ἔχετε δεῖ τόν Άγιο Άνδρέα, νά μοιάσετε στόν π. Χαρίτωνα πού τόν γνωρίσατε, γιατί ἐκεῖνος ἔμοιαζε στόν Απόστολο Άνδρέα».

Ψηλός, εύθυτενής, λευκός, θαρραλέος, ἀληθής, γεμάτος ἀγάπη καί στοργή, ἐλέγχοντας μέ παρρησία, ἔνας πρίγκηπας τῆς Εκκλησίας μας ήταν στά

«Ο π. Θεολόγος μέ ἔνα δρφανό, πού πρό δλίγου ἀναγεννήθηκε ἀπό τό ἄγιο βαπτιστήριο γιά νά ζήσῃ στήν ἀγκαλιά τῆς Εκκλησίας.

μάτια μου πάντοτε. Κι ὅταν ἀργότερα ὁ π. Παΐσιος μοῦ ἔλεγε ὅτι ὁ Θεός μᾶς ζητᾷ νά εἴμαστε τά πριγκηπόπουλά του, ἡξερα ποῦ ἔπρεπε νά μοιάσω.

Γνώρισα τόν π. Χαρίτωνα στό τέλος τῆς ἐφηβείας μου, ὅταν ἀνίχνευα τήν πορεία τῆς ζωῆς μου. Έάν τό παράδειγμα καί οἱ προτροπές τῆς μητέρας μου μέ όδηγησαν στόν δρόμο τοῦ Θεοῦ, ἡ λεθεντιά τοῦ π. Χαρίτωνα μέ ἔμαθε νά θαδίζω.

Μέ είχε ἐντυπωσιάσει πρίν τόν πλησιάσω. Τόν θαύμαζα στόν ἄμβωνα λακωνικό, εἰλικρινή, αύστηρό. Ήταν ἀπόλυτος, χωρίς νά χαρίζεται, χωρίς νά συμβιθάζεται μέ τόν κόσμο. Ήταν ἐλεύθερος μέ πολλή διάκριση. Ήταν αύστηρότατος μέ πολλή ἀγάπη. Ήταν ἀκέραιος. Γι αύτό ἐνθουσιάστηκα, ὅπως καί ἀρκετοί συνομήλικοί μου. Ακολούθησαμε τόν δρόμο πού μᾶς ἔδειχνε σέ μιά ἐποχή πού τήν νεολαία τραβούσαν ἐλκυστικές «σειρήνες».

Ἀνέπινευσα πνευματικό ὄξυγόνο καθώς μοῦ ἄνοιγε μπροστά μου ἔναν ἄλλο ὄρίζοντα. Τότε ἔνοιωσα τί θησαυρό θρήκα καί ἔμεινα κοντά του.

Κάπου πρός τό τέλος τοῦ Λυκείου μοῦ είχε ζητήσει νά τοῦ γράψω πῶς σκέπτομαι τό μέλλον μου. «Εδειχνε, ὅτι αύτό τό γράμμα μου τό κράτησε στήν μνήμη του πάντοτε. Ο π. Χαρίτων διακονοῦσε τό θέλημα τοῦ Κυρίου ἐν ἐλευθερίᾳ. Δέν είχε ἀναστόλες νά μᾶς προσφέρει τήν 'Αλήθεια ἐν ἀγάπῃ. Δέν ἔκρυθε τά συναισθήματά του, οὕτε φοβόταν νά κάνη διακρίσεις, ὅταν τό ἔκρινε σκόπιμο. Μᾶς μεγάλωνε μέ πνευματική ἀλήθεια.

Εἶχαμε ἀκουμπήσει πάνω του, γιατί ξέραμε ὅτι τραβάει πάντα μπροστά. Καί τράθηξε. Τελικά ἔκανε ἔνα ἄλμα πολύ μεγαλύτερο ἀπό ὅτι μπορούσαμε νά ἀκολουθήσουμε. Πέταγε σάν ἀετός τοῦ Ψηλορείτη, ἀκούγοντας μόνο τό κάλεσμα τοῦ Κυρίου.

Κάποιοι, ζώντας κοντά του, είδαν μικρές ἀδυναμίες του καί ἵσως λένε σήμερα: «Τί Θέλουμε νά δείξουμε μέ δλες αὐτές τίς ἐκδηλώσεις;» Καί καταλήγουν: «'Ο ίδιος δέν θά τό ἥθελε ποτέ».

«Έχουν ἀπόλυτο δίκιο γιά τίς ἀδυναμίες του καί γιά τήν ταπεινοφροσύνη του. Θά ἐπαναλάβω κάτι πού μοῦ ἔλεγε ὁ π. Παΐσιος: «Πόσο μοῦ ἀρέσουν οἱ ἀδυναμίες τῶν Άγιών τοῦ Θεοῦ!».

«Ἄς θρεθοῦν καί θά θρεθοῦν, είμαι βέβαιος, ἀγωνιστές χριστιανοί νά μοιάσουν στόν π. Χαρίτωνα, εἴτε Αφρικανοί εἴτε Ελληνες. Έγώ δέν τά κατάφερα ἀκόμη!»

«Ομως ὅλοι μαζί θά προσπαθοῦμε νά τόν ύπακούσουμε κτυπώντας τίς καμπάνες τῆς Όρθοδοξίας σέ ὅλη τήν Αφρική!»

‘Ο π. Ανδρέας Καγιάγια στό δῆμα τῶν Α.Τ.Ε.Ι. Πατρῶν.

Μέ τή συνεργασία μερικῶν Έλλήνων πού ζούσαν στήν Kananga, βρήκε τελικά καί ἀγόρασε τό μέρος ὅπου βρίσκεται σήμερα ὁ Ἱερός Ναός τοῦ Ἀγίου Ἀνδρέου καί τό κέντρο τῆς Ἱεραποστολῆς.

“Ολοι οἱ πιστοί σάν ἐνας ἄνθρωπος καὶ μιά ψυχὴ μέ πίστη βοηθοῦσαν τόν π. Χαρίτωνα μέ πολύ ὑπακοή.” Ἐπρεπε νά κατεδαφίσουν τά παλαιά κτήρια πού ἦταν μέσα στό οἰκόπεδο καί τίς ἀποθήκες. Γιά ὅλα αὐτά χρειάστηκε νά ἐργάζωνται σάν μερμήγκια ὅλοι οἱ ντόπιοι ἐθελοντικά. Οἱ οἰκοδομές προχώρησαν καί ἔτσι στά μάτια τῶν κατοίκων τῆς πόλεως ὁ “Ηλιος τῆς Ὁρθοδοξίας γεννιόταν.

Μία μεγάλη δοκιμασία του π. Χαρίτωνος.

Γρήγορα ὁ διάθολος ὅμως δέν ἄργησε καί αὐτός νά κάνη τό ἔργο του καί τότε ἄρχισαν οἱ δυσκολίες,

«΄Ηταν ὁ πρῶτος πού μᾶς ἀγάπησε πρίν μᾶς γνωρίσει»

**Πρωτοπρεσβυτέρου π. Ἀνδρέα Καγιάγια
Ἀρχιερατικοῦ Ἐπιτρόπου στήν Κανάνγκα καί πνευματικοῦ
τέκνου τοῦ π. Χαρίτωνος**

Τόλθα ἐδῶ ἀπό τήν Kananga γιά νά σᾶς πώ τίς προσωπικές μου ἐμπειρίες γιά τόν μακαριστό Ἱεραπόστολο π. Χαρίτωνα.

΄Ηταν ἐνας ἄνθρωπος πού ἀγάπησε τόν Θεό καί τό ἀπέδειξε μέ τήν ζωή του ἀνάμεσά μας. Μᾶς ἀγάπησε μέχρι τήν τελευταία πνοή τῆς ἐπιγείου ζωῆς του. Ό πόνος μας ἦταν καί πόνος δικός του, ἡ φτώχεια μας ἦταν καί φτώχεια δική του, ὁμοίως καί ἡ χαρά μας χαρά δική του...

Γιά μᾶς τά πνευματικά του παιδιά εἶναι μία ὑποχρέωσις ίερή καί μεγάλη νά πλέξωμε ἐνα ἐγκώμιο γιά τόν ἄνθρωπο πού μᾶς «έγέννησε ἐν Χριστῷ».

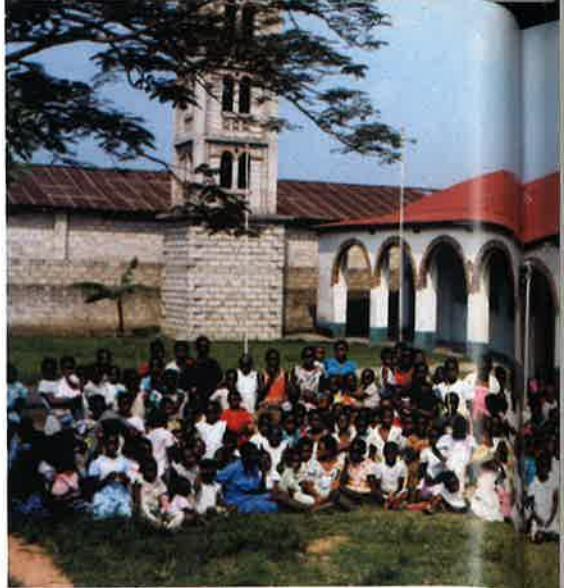
Σήμερα τό Ἱεραποστολικό κέντρο τῆς Kananga εἶναι τό καυχημα ὅλων τῶν κατοίκων τῆς πόλεως. Ό ἕδιος ἔλεγε: «Ma douce Kananga» (Ἡ γλυκειά μου Kananga). Ή Ἱεραποστολή στήν Kananga εἶναι ἀποτέλεσμα πολλών κόπων καί μεγάλης κούραστης τοῦ πατρός Χαρίτωνος.

Αὐτός εἶναι ἐνας μάρτυρας τῆς ἐγκαταστάσεως τῆς Ἱεραποστολῆς, πού ἔγινε μία μικρή πόλι μέσα σέ μία μεγάλη.

οἱ πειρασμοί γιά τό καινούργιο ποίμνιο καί τό νέο ποιμένα. Ήταν Σάββατο 6 Νοεμβρίου 1976 καί τά παιδιά τῆς χωραδίας ἔκαναν τίς πρόθες τους γιά τήν Λειτουργία τῆς Κυριακῆς. “Ἐνας μεγάλος ἔμπορος τῆς πόλεως, μισθωτής τῆς ἀποθήκης πού ἦταν μέσα στό οἰκόπεδο πού εἶχαμε ἀγοράσει, δυσαρεστήθηκε, ἄν καί εἶχε εἴσοδο ἀπό τήν ἄλλη πλευρά.

΄Ηλθε τότε μέ μανία ἁσπασε τά ξύλα στήν εἴσοδο παρά τίς διαμαρτυρίες τοῦ φύλακα καί μπήκε μέσα μέ τό αὐτοκίνητό του. Ό π. Χαρίτων παρατήρησε ἄφωνός τήν κακία τοῦ μεγάλου ἔμπορου. Μετά ἀπό λίγο ξανάηλθε μέ τό αὐτοκίνητό του καί ἔνα καμιόνι γιά νά πάρη μερικά ἔμπορεύματα πού ἦταν ἀκόμα στήν ἀποθήκη.

΄Εκείνη τή στιγμή ὁ π. Χαρίτων καθόταν στόν κορμό ἐνός δένδρου καί τόν κοιτοῦσε. Αὔτός πλησίασε μέ κακία καί ἄρχισε νά τόν κτυπάνη παντού στίς πλευρές καί στό πρόσωπο, ὕθριζε καί θλασφημοῦσε. Ό π. Χαρίτων χωρίς νά πῇ οὕτε μία λέξι καθόταν στόν κορμό τοῦ δένδρου. Τό καμιόνι κινήθηκε ἀπειλητικά ἐναντίον του. (Συνέχεια στη σελ. 18)

«Ἐπεσεν εἰς τήν γῆν
τήν ἀγαθήν καὶ φυέν
ἐποίησε καρπόν
έκατοντα πλασίονα».

(Λουκ. 8,8)

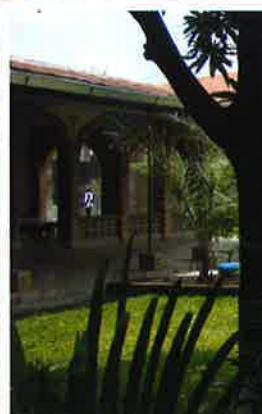
Ο π. Χαρίτων αηδύσσει τό
Εὐαγγέλιο εἰς τά "Εθνη. Σπείρει τό
Θεϊο Λόγο μέ σθένος, ζέσι, παροη-
σία, καὶ ἀνδρεία καὶ ἰδοῦ τά ἀποτε-
λέσματα τοῦ μόχθου του. Χιλιάδες
ψυχές δόδηγούνται στό Χριστό, τήν
ἀναγέννησι, τήν σωτηρία.

Μέ τήν οἰκονομική στήριξι τῶν φί-
λων τῆς Ἱεραποστολῆς Ναοί, Σχολεῖα,
Ἵατρεῖα, Ἰδρύματα οἰκοδομοῦνται καὶ
φιλανθρωπικές, πολιτιστικές καὶ ἀνα-
πτυξιακές δραστηριότητες συμβάλ-
λουν στήν ἀνύψωσι τοῦ πνευματικοῦ
καὶ βιοτικοῦ ἐπιπέδου τῶν καταφρο-
νεμένων ἀδελφῶν μας τῆς Μαύρης
Ἡπείρου.

«Τό Ἱεραποστολικό ἔργο τοῦ
π. Χαρίτωνος φέρει τά τεκμήρια τής
ἐπιδιώσεως καὶ τής συνεχίσεως διότι
δέν εἶναι προσωποπαγές, ἀλλά
ἐκκλησιαστικό».

(† π. Μητροπολίτης
Πατρῶν Νικόδημος)

(Συνέχεια ἀπό τή σελ. 15)

"Ολα τά παιδιά τότε της χορωδίας ἔτρεξαν καὶ προσπαθοῦσαν νά ἐμποδίσουν. 'Ο ἀείμνηστος διάκονος π.Νικόδημος Luckete μόλις ἡρθε, ἔλεγε στόν π.Χαρίτωνα: «Πάτερ, φύγετε ἀπό δῶ, θά σᾶς σκοτώσῃ». Τράβηξε μάλιστα μέ τό χέρι του τόν π.Χαρίτωνα ἀλλοῦ μέχρι τό νάρθηκα τοῦ Ναοῦ γιά νά είναι σέ ἀσφαλές μέρος. Τό θέαμα ἦταν πολύ φοβερό. Βλέπαμε ἐκείνη τή στιγμή σάν τήν ἡμέρα τοῦ θανάτου τοῦ πατέρα μας π.Χαρίτωνος.

"Ενας γειτόνας βλέποντας ἀπό μακριά αὐτό πού ἔγινε, είπε στόν ἐμπορο: «'Ο Θεός θά σέ τιμωρήσῃ πού χτυπάς ἔναν ιεραπόστολο».

Μετά ἀπό ὅλα αὐτά ὁ π. Χαρίτων πονοῦσε πολύ καὶ τόν συνοδέψαμε στό σπίτι. Τήν ἐπομένη Κυριακή δέν εῖχαμε Θεία Λειτουργία, ἐπειδή πήγε στήν πρωτεύουσα Kinshasa στό νοσοκομεῖο. Καί γιά ἔνα μήνα ἔλειπε. Στό Νοσοκομεῖο οἱ γιατροί είπαν, ὅτι εἶχε πάθει σοθαρό χτύπημα ἐσωτερικό στά πλευρά.

"Οταν ἐγύρισε ἀπό τήν Kinshasa ὁ ἐμπορος αὐτός σάν νά μήν ἔφθανε ἐκείνο πού εἶχε κάνει, ὁδήγησε τόν π.Χαρίτωνα στό Δικαστήριο με τήν ψευδή καταγγελία ὅτι τοῦ είχαν κλέψει ἀπό τά ἐμπορεύματα του ποδήλατα, ἀλεύρι καὶ ἄλλα.

Στό Δικαστήριο ὁ π.Χαρίτων είπε τά ἑξῆς λόγια πού συγκίνησαν ὅλους: «"Ἐφυγα ἀπό τήν 'Ελλάδα, τ' ἄφησα ὅλα καὶ ἡλθα ἐδῶ γεμάτος ζεστή ἀγάπη γιά ἐσᾶς καὶ, ἀν θέλει ὁ Θεός, θά πεθάνω ἐδῶ. Καὶ ὅπως ὁ Χριστός δέν ἔψεύσθη ποτέ, σάν πιστός ιερέας του, σᾶς λέω μόνον ἀλήθεια. "Ολα αὐτά είναι κακό-βουλες συκοφαντίες. Τόν ἑαυτό μου τόν ἀφήνω στά χέρια τοῦ Θεοῦ". "Οσοι ἄκουσαν αὐτά, θαύμασαν καὶ είπαν αὐτός είναι ἀληθινός ιεραπόστολος. Καὶ γιά τόν ἐμπορο ἔλεγαν θά τόν τιμωρήσῃ ὁ Θεός. Δικαιώθηκε ἡ ιεραποστολή. Μάλιστα τό Δικαστήριο ἀποφάσισε νά μᾶς ἀποζημιώσῃ. Γιά ἐνημέρωσι ἀναφέρω πώς δοκιμάσθηκε αὐτός ὁ κακός ἐμπορος μέ μεγάλες ἀρρώστιες καὶ πολλές ζημιές στήν περιουσία του. 'Ο Θεός νά τοῦ δίνη μετάνοια...

“Ηθελαν νά γίνουν ιερεῖς,αλλά ....

Σᾶς ἀναφέρω ἔνα ἄλλο γεγονός. "Οταν ἐκοιμήθη ὁ π.Χρυσόστομος Παπασαραντόπουλος εἶχε ἀφήσει περίπου 20 ὄρθιοδόξους πού προέρχονταν ἀπό διάφορες αἱρέσεις. "Οταν ἔφθασε ὁ π.Χαρίτων μερικοί δημιούργησαν προβλήματα. "Ηθελαν νά γίνουν κληρικοί, ἀλλά είχαν κωλύματα ιερωσύνης. Μάλιστα ἔνας ἀπό αὐτούς τήν Κυριακή 21 Μαρτίου 1977 μετά τήν Θεία Λειτουργία ἔθριζε καὶ ἀπειλούσε τόν π.Χαρίτωνα. Τότε δάκρυα βγήκαν ἀπό τά μάτια του. Οι ἄλλοι πιστοί ἀντέδρασαν καὶ αὐτός

θύμωσε καὶ ἔφυγε ἀπό τήν Ἑκκλησία.

Ἐκείνη τήν ἡμέρα τό ἀπόγευμα ὁ π.Χαρίτων πήγε στό κοιμητήριο στόν τάφο τοῦ π.Χρυσοστόμου γιά προσευχή καὶ τόν ἄκουσα νά λέη: «Πάτερ Χρυσόστομε, μέ κάλεσες ἐδῶ γιά νά ὑποφέρω?» Μετά ἀπό λίγα λεπτά είδα τό πρόσωπό του νά ἀλλάζῃ, παρηγορήθηκε, πήρε δύναμι.

"Ἐπειτα ἀπό καιρό ἐκεῖνος ὁ πιστός ἐπέστρεψε στήν Ἑκκλησία καὶ ζήτησε συγγνώμη δημοσίως. 'Ο π.Χαρίτων τόν ύποδέχθηκε μέ πολλή καλωσύνη καὶ ἀγάπη. Μία μέρα μού είπε: «Παιδί μου, ἥπια 40 πικρά ποτήρια, ἀλλά δέν φεύγω ἀπό τήν Κανάνγκα, δέν θά φύγω ποτέ...».

‘Η κοινωνική μέριμνα του π.Χαρίτωνος

Δημιούργησε ίατρεῖο πού παρέχει περιθαλψι δωρεάν καὶ σχολεῖα. Σήμερα ὅλη ἡ πόλι τής Κανάνγκα καὶ ὅλη ἡ χώρα μιλάει μέ πολλούς ἐπαίνους γιά τά σχολεῖα πού τά θαυμάζουν γιά τή μόρφωσι πού παρέχουν .

'Ο π.Χαρίτων ἐνδιαφερόταν πολύ γιά τή ζωή τών πιστῶν καὶ κυρίως γιά τά παιδιά, ἔτσι τούς ἔδινε γάλα καὶ μπισκότα κάθε πρωΐ καὶ ἐπιπλέον σχολικά είδη καὶ ροῦχα. Μᾶς ἔλεγε ὅτι ὁ κύριος Νικόλαος Σίμος μέ τόν ΠΡΩΤΟΚΛΗΤΟ είναι πού μᾶς στηρίζει γιά ὅλα αὐτά.

'Ο π.Χαρίτων ἥξερε πῶς νά ἀντεπεξέλθῃ στίς ἀνάγκες τών πιστῶν. 'Ἐπι παραδείγματι ύπηρχε ἔλλειψι σέ καλαμπόκι πού είναι βασική τροφή γιά τήν πόλι. 'Ηταν ἐκεῖ ἔνας Ελληνας ἐμπορος πού εἶχε μεγάλη ἀποθήκη μέ καλαμπόκι. 'Ἐπενέθη τότε στό συμπατριώτη του γιά νά βοηθήσῃ τούς ὄρθιοδόξους.

Κατά τήν διάρκεια τών μεγάλων ἐορτῶν Χριστούγεννων, Πάσχα, 'Αγίου Ανδρέου μοίραζε δῶρα, τρόφιμα, εἰδή ρουχισμοῦ κ.λ.π.

‘Η Παναγία ἔκαμε τό θαῦμα της.

Τό 1997 συνέθησαν πολλά ἀξιολύπητα γεγονότα σέ ὅλη τή χώρα τοῦ Κονγκό. Γίνονταν λεηλασίες καὶ ὅλοι οἱ ξένοι είχαν διαταγές ἀπό τίς πρεσβείες τους νά ἐπιστρέψουν στίς χώρες τους.

'Εκείνο τό βράδυ στήν μάντρα τής ιεραποστολῆς, μία ὄμαδα στρατιωτῶν μπήκε μέσα, ἀφοῦ πυροβόλησε τό λουκέτο τής πόρτας τής κεντρικῆς εἰσόδου. Τότε ὁ π. Χαρίτων φώναξε μπροστά στήν εἰκόνα τής Παναγίας: «**Παναγία μου, κάνε τό θαῦμα σου τώρα**».

Πράγματι τό θαῦμα ἔγινε! Οι στρατιώτες δέν ἔκαναν καμμία ζημιά. Ζήτησαν συγγνώμη καὶ είπαν: «Μᾶς συγχωρεῖτε δέν ξέραμε, ὅτι ἐδῶ είναι ὄρθιοδόξος ιεραποστολή».

Στούς ρωμαιοκαθολικούς όμως μπήκαν μέσα και τά σπάσαν όλα, τά λεηλάτησαν παίρνοντας ό, τι ήθελαν και μάλιστα σκότωσαν ένα ίερέα πού άντιστάθηκε.

‘Η Ελληνική πρεσβεία και ό τότε Μητροπολίτης Τιμόθεος ζήτησαν άπό τόν π. Χαρίτωνα και τίς άδελφές νά έπιστρέψουν προσωρινά στήν ‘Ελλάδα, γιά νά σωθούν, έπειδή ή πολιτική κατάστασις ήταν πολύ έπικινδυνη. Τότε ό π. Χαρίτων έξέπληξε τούς πιστούς και κατοίκους της Kananga με τή στάσι του: «Δέν θά άφησα αύτό τό λαό στή μοῖρα του, έδω πεθάνουμε μαζί τους».

Ζήτησε άπό τίς άδελφές νά φύγη όποια ήθελε, άλλα όλες μέ μία ψυχή έμειναν στήν Kananga δίπλα του, γιά νά ύποφέρουν.

Αύτό τό γεγονός ίδιαίτερα μᾶς άπειδειξε τήν άγάπη του γιά μᾶς.

Κάποτε άρρωστησε και δέν ήθελε νά έλθη στήν ‘Ελλάδα γιά νοσηλεία λέγοντας: «Η γῆ, τό χώμα είναι τά ίδια παντοῦ, ή Kananga είναι γλυκειά γιά μένα».

Εἶχε μιά χρυσή καρδιά

‘Ηταν ἄνθρωπος μέ σπουδαίο χαρακτήρα. Εἶχε μία χρυσή καρδιά, πολύ γλυκός και πρᾶος, όσοι τόν πλησίαζαν στήν ἔξομολόγησι τόν κατάλαβαιναν. “Οταν λειτουργοῦσε, ή Θεία Λειτουργία ἡταν μυσταγογία, τή ζουσε, δέν διάβαζε μόνο φράσεις. Ποτέ δέν ήθελε νά μιλάμε εἴτε νά τόν χαιρετάμε μέσα στό ιερό, ἀκόμα και πρίν λειτουργήσῃ, έπειδή ἔλεγε ότι εἴμαστε ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ καὶ ἐπομένως δέν ἐπιτρέπεται νά συζητᾶμε εἴτε νά κάνουμε ὅτιδή ποτέ ἄλλο ἐκτός, ἐάν είναι ἀνάγκη.

‘Οσον ἀφορᾶ τούς ιερεῖς, μᾶς ἔλεγε: «Ἐσεῖς είστε ιερεῖς τοῦ Θεοῦ τοῦ ‘Υψιστοῦ». Ήθελε πολύ νά είναι ό κληρικός μορφωμένος, προσεκτικός στό περπάτημά του, στή συμπεριφορά του στήν κοινωνία και νά ζῇ τήν ιερατική του ζωή και τή μυστηριακή μέ φόβο Θεοῦ. Γι’ αὐτό πρέπει ό ιερέας νά προσέχῃ καλά τή Θεία Λειτουργία και τό κήρυγμα. Ή ἐπόμενη Κυριακή νά ἐτοιμάζεται ἀπό τό τέλος τής περασμένης. “Ενα καλό κήρυγμα, ὅπως και μία καλή Θεία Λειτουργία προετοιμάζονται μέ γονατιστή προσευχή. Συμβούλευε νά διαβάζουμε κάθε μέρα τήν Καινή Διαθήκη και τήν Θεία Λειτουργία.

‘Ηταν ό πρωτος πού μᾶς ἀγάπησε πρίν μᾶς γνωρίσει. Μᾶς ἀγάπησε ύπερθρολικά. Και ἐμεῖς τόν ἀγαπήσαμε και τό στόμα μᾶς ἀδυνατεῖ νά ἐκφράση μέ λόγια τό βάθος τής καρδίας μας...

‘Η όσιακή κοίμησί του

‘Οταν ἐκοιμήθη ἐν Κυρίψ ό π. Χαρίτων, ὁ νῦν Μητροπολίτης Ἰγνάτιος πού ἦταν ὁ πλέον κοντινός και πολύτιμος συνεργάτης του ἀπό τό 1982, μᾶς είπε: «Ο πατήρ Χαρίτων ἦταν ἔνα μεγάλο δένδρο πού μᾶς κάλυπτε μέ τήν σκιά του. Τώρα είμαστε ἐκτεθειμένοι στή μεγάλη ζέστη τοῦ ἥλιου».

Είχα μεγάλη εὐλογία ἀπό τό Θεό νά τοῦ δώσω τήν Θεία Κοινωνία τήν τελευταία στιγμή τής ζωῆς του, ἀλλά και όλες τίς Κυριακές πού δέν μποροῦσε πιά νά σηκωθῇ ἀπό τό κρεββάτι. Δύο ώρες μετά, ή ἀδελφή Εύαγγελία μέ πληροφόρησε ότι ό πατήρ ἐφυγε γιά τούς Ούρανούς. Ή στιγμή ἦταν δύσκολη και θαρρία νά ἐκφράσω τά συναισθήματά μου.

«Μνήμη δικαίου μετ ἐγκωμίων»

Πατέρα Χαρίτωνα, είμαστε ἐδῶ συνηγμένοι νά μιλήσουμε γιά σένα, πού μᾶς ἔλεγες: «Είμαι μόνο ἔνας τιποτένιος, παιδί μου».

Είμαστε ἐδῶ στήν πόλι τῶν Πατρῶν, ἀπ’ ὅπου ξεκίνησες γιά τήν Kananga και μᾶς ἔφερες τόν ἰδιο και ἐνδοξο ‘Αγιό μας, τόν ‘Απόστολο ‘Ανδρέα, ό όποιος ἔγινε προστάτης τής Ιεραποστολῆς και τής πόλεως μας.

Γιά μᾶς ταιριάζει ό ύμνος «μνήμη δικαίου μετ' ἐγκωμίων». Γέροντά μου καὶ πατέρα μου Χαρίτων, ἐμεῖς τά πνευματικά σου τέκνα θά φυλάσσουμε γιά πάντα τήν εἰκόνα σου καὶ θά τή μεταδίδωμε στούς ἀπογόνους μας. Τό ὄνομά σου είναι σέ ὅλους μας ιερό καὶ ἀγαπητό. «Οσοι λαμβάνουν τό ὄνομα Χαρίτων μᾶς ὑπενθυμίζουν τή ζωή σου. Ποιός μπορεῖ νά μιλά γιά σένα καὶ νά ξεχνά τήν ἀδελφή? «Ολγα καὶ τόν π.Χρυσόστομο;

Στόν κόσμο τούτο ύπαρχουν πολλά θαύματα, ἀλλά αὐτό τό θαῦμα πρέπει νά τό λέμε μέ δυνατή φωνή. «Ο Κύριος είπε δι μεγαλύτερη ἀγάπη είναι νά δίνης τήν ζωή σου γι' αὐτούς πού ἀγαπᾶς. Καὶ αὐτό τό ἔκανες ἐσύ. «Η ἀγάπη σου ἡταν πιό δυνατή ἀπό τό θάνατό σου. «Αν καὶ ἔχης πεθάνει, ή ἀγάπη

σου μένει, ἐπειδή το ἔργο πού ἔκανες μιλάει.

Νά πρεσβεύης γιά μᾶς στό Θεό νά μᾶς ἀξιώσῃ νά ἀκολουθοῦμε τά δήματά σου καὶ νά ἐκπληρώνουμε τό τελευταῖο θέλημα καὶ εὐχή σου, νά χτυπάμε τίς καμπάνες τῆς Ὁρθοδοξίας σέ ὅλη τήν Ἀφρική, τίς καμπάνες τῆς Ὁρθοδοξίας πού είναι τό ἔργο τοῦ Χριστοῦ πού φύτεψες σ' ἐμᾶς, τίς καμπάνες τῆς Ὁρθοδοξίας πού είναι οἱ χιλιάδες Ὁρθόδοξοι χριστιανοί πού περπατάνε στόν κόσμο γιά νά δώσουν τό Φῶς, τήν Ἀγάπη πού είναι ὁ Θεός.

Θά μείνης γιά πάντα στή ζωή μας καὶ ἡ μνήμη σου γεμάτη μέ ἐγκώμια θά είναι αἰωνία.

«Οταν ἥλθες στήν Κανάνγκα, οἱ κάτοικοι σέ ὄνομαζαν Ἀθραάμ. Πράγματι γιά μᾶς είσαι ὁ Ἀθραάμ μας.

«Την πλασμένος μέ πυρίκαυστο ύλικό γιά νά πυρπολήται καὶ νά πυρπολή ψυχές...»

Δήμητρας Κοντόγιωργα-Θεοχαροπούλου
Όμοτίμου Καθηγητρίας Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης

Πρίν 9 χρόνια ἐλέγοντο κάποιες σκέψεις πού ἔχουν δημοσιευθεῖ στό «ΦΩΣ ΕΘΝΩΝ», ψηφίδες σκόρπιες ἀπό τήν πρωσπικότητα τοῦ φλογεροῦ ιεροκήρυκα τῆς Ιερᾶς Μητροπόλεως Πατρῶν, πού δέν γνωρίζω τίνος ἐνεκεν ὁ Θεός μοῦ χάρισε τό προνόμιο νά τόν γνωρίσω ἀπό τό πρώτο του κήρυγμα στήν Εύαγγελίστρια, Μητρόπολι τῆς Πάτρας, Μεγάλη Παρασκευή στήν Ἀποκαθήλωσι.

Ἐπιστημαίνετο τότε τό πυρίκαυστο ύλικό ἀπό τό ὅποιο ἡταν πλασμένος γιά νά πυρπολήται καὶ νά πυρπολή ψυχές καὶ νά εύαγγελίζεται ἀπό τήν Πάτρα μέχρι τά βάθη τῆς Ἀφρικανικῆς γῆς τόν βρώσιμο καὶ πόσιμο Θεό τῆς Ὁρθοδόξου Χριστιανικῆς Ἐκκλησίας μας, νά κηρύσσῃ Ὁρθοδοξία, Ὁρθοπραξία, ὡς θιωματικός ὄρθοδοξος, ἀλλά καὶ ἡγέτης μέ ἡγετικά χαρίσματα, πού ἀνεδείχθησαν ἀπό τούς προηγούμενους ὄμιλητές, ἀλλά καὶ ταυτόχρονα ἀπλός καὶ ταπεινός σάν τά παιδιά τῆς Ἀφρικῆς πού λάτρευε. Αύτά τά μάτια τῶν παιδιῶν μέ προσκαλοῦν, ἔλεγε. Πᾶς τά συναιροῦσε ὅλα αὐτά, ἀναρωτιόμουν...

... Θά ἥθελα λοιπόν νά μοῦ ἐπιτρέψετε νά πῶ δύο λόγια γιά τό συγγραφικό του ἔργο καὶ, ἐπειδή ἡ σημερινή ἡμέρα είναι ἡ πρώτη τῆς τεσσαρακονθη-

μέρου νηστείας πρό τῶν Χριστουγέννων, ἐπέλεξα τό συγγραφικό του πόνημα «ΟΙ ΚΑΜΠΑΝΕΣ ΤΩΝ ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΩΝ». Ή πρώτη γραφή καὶ ἔκδοσι τοῦ θιβλίου ἔγινε τό 1972 στήν Ἐλλάδα, ἐνώ ἡ δεύτερη τό 1993 ἀπό τήν Kananga τῆς Ἀφρικῆς, ὅπως ὁ ἴδιος γράφει. Θέλω λοιπόν νά βεθαιώσω μέ τήν ἀκαδημαϊκή μου ἰδιότητα αὐτά πού είπε ὁ Σεβασμιώτατος τῆς Κεντρώας Ἀφρικῆς πού ἀπό 13 χρονῶν ἤξερε. Χωρίς νά γνωρίζω ἀπό ποῦ τόν διδάχθηκε, ὁ τρόπος γραφῆς τοῦ Γέροντα είναι ὁ δύσκολος ἐπιστημονικός τῆς γαλλικῆς σχολῆς, ὁ λεγόμενος Καρτεσιανός, μαθηματικό σύστημα ἀπό τόν μεγάλο μαθηματικό καὶ φιλόσοφο Ντέ Κάρτ.

«Ετοι ἡ ὥλη τοῦ θιβλίου είναι δομημένη αύστηρά. Διαιρεῖται σέ τρία μέρη καὶ ἡ κατανομή τῶν σελίδων τόυ είναι ίσοζυγισμένη σέ τρεις ἐνότητες μέ τόν ἴδιο ἀριθμό σελίδων, πράγμα πού ἔγγυαται καὶ ἐπαληθεύει τήν ὄρθοτητα τῶν συμπερασμάτων τῆς ἔρευνας τοῦ συγγραφέα. «Ως γνωστόν στά θεωρητικά δέν ἔχουμε τήν μέθοδο ἐπαληθεύσεως τῆς μαθηματικῆς ἐπιστήμης. Πέρα ἀπό αὐτό, ἡ γραφή του ἔχει τέχνη πηγαία, ἀποκαλύπτει συγγραφικό χάρισμα, προσωπικό ὔφος καὶ ταλέντο. Γραφή ἀπλά ἐμπνευσμένη, σχεδόν ποιητικά, ζωγραφικά, είκαστικά.

«Οπως ἀπεδείχθη δέ στό Παλαιλώνι τῆς Κρήτης

'Η κ.Δήμητρα Κοντόγιαργα-Θεοχαροπούλου άπευθύνεται στούς συνέδρους άπό τό προεδρεῖο τῆς Ήμερίδος.

τόν περασμένο Αύγουστο, ή ποίησις ρέει στίς φλέψες της οίκογένειάς του. Έντυπωσι προκαλεῖ ότι μέ πολύ μικρές προτάσεις άρθρώνει βαθύ θεολογικό λόγο, έξηγεται καί θεμελιώνει τό παράδοξο τῶν μυστηρίων τῆς πίστεως μας καί τά δόγματα τῆς Ἑκκλησίας μας ἀπλά, ἀγιορείτικα, θυζαντινά, ὥστε καί τά μικρά παιδιά νά καταλαβαίνουν τίς μικρές του προτάσεις. Βοηθᾶ τόν ἀναγνώστη νά σταματᾶ, νά σκέπτεται, νά μήν μπερδεύεται.

Ἡ θεματική τοῦ βιβλίου είναι ή ἀγαπημένη του. Οἱ καμπάνες γιά τόν ἐρχομό τοῦ Λυτρωτή τοῦ ἀνθρώπου. Τό περιεχόμενο τοῦ βιβλίου είναι ἔνας ὑμνος πρός τόν ἀνθρωπο, τόν ὅποιον ἀπογειώνει μέσα ἀπό τίς ἀράδες του κατά ἔνα τρόπο μοναδικά οἰκολογικό, θά ἔλεγα σήμερα, ὑμνώντας τήν φυσική ὄμορφιά τοῦ κόσμου, ὅλης τῆς δημιουργίας, ὅπως αὐτή ξέφυγε ἀπό τά χέρια τοῦ Δημιουργοῦ γιά νά ζήσῃ ὁ ἄρχοντας τῆς Γῆς, ὅπως γράφει ὁ συγγραφέας, ὁ ἀνθρωπος, ή εἰκόνα τοῦ Θεοῦ. Πόση προφητικά ὁδυνηρή ἐπικαιρότητα είχε ή περιβαλλοντική αὐτή σκέψι τοῦ π.Χαρίτωνα τό 1972, εὔκολο είναι νά τό συναγάγη κανείς σήμερα, πού ή σωτηρία τοῦ περιβάλλοντος είναι τό ζητούμενο.

Ἡ ἀγάπη τοῦ συγγραφέα γιά τόν ἀνθρωπο ὀδηγεῖ ἀπό τό ἔξωφύλλο τοῦ βιβλίου στήν εἰκονογράφησι τοῦ ἀνθρωπίνου δράματος σέ τρεις σκηνές πάνω σέ τρεις καμπάνες. Καί μόνον ἀπό τούς τίτλους τῶν τριῶν θεματικῶν καταλαβαίνει κανείς τήν ὑλη, τό περιεχόμενο. Πρώτη ἐνότητα στόν κῆπο τῆς Ἐδέμ, ὅπου ὁ ἀναγνώστης ἀπολαμβάνει τό περιβάλλον σέ ὅλο τό φυσικό του μεγαλεῖο, ἀληθινό παράδεισο. Δεύτερη ἐνότητα, ἔξω ἀπό τόν κῆπο τῆς Ἐδέμ, ὅπου τόν ἀναγνώστη συγκλονίζει ὁ θρήνος τοῦ Ἀδάμ κατ' ἔναντι τοῦ χαμένου Παραδείσου. Θρήνος τοῦ πεπτωκότος ἀνθρώπου πού ψάλλεται τήν Καθαρά Δευτέρα στήν Ἑκκλησία μας. Τρίτη ἐνότητα ἀπό τήν Ἐδέμ στήν Βηθλεέμ, ὅπου ὁ

ἀναγνώστης καί μελετητής νιώθει νά γεννιέται ἡ ἐλπίδα καί ἡ βεβαιότητα τῆς ἐπιστροφῆς τοῦ ἀνθρώπου στόν κερδισμένο πλέον παράδεισο αὐτόν πού ὁ συγγραφέας θά εύαγγελισθῇ ἐπί 25 χρόνια στήν Μαύρη Ἡπειρο, ὡς Μέγας Φωτιστής τῆς Ἀφρικῆς.

Στό τέλος τοῦ προλόγου του προτρέπει ὁ π.Χαρίτων: «Διαβάστε λοιπόν αὐτό τό ὄμορφο βιβλίο, μέ τίς εἰκόνες καί τίς καμπάνες του, καί θά δήτε μόνοι σας, ποιοί καί ποῦ καί πῶς μίλησαν γιά τήν Γέννησι τοῦ Χριστοῦ, κτυπώντας τοιουτοτρόπως τίς καμπάνες τῶν Χριστουγέννων. Καί προσευχηθῆτε καί γί αὐτόν πού ἔγραψε τό βιβλίο καί εύθύς ἔφυγε στά βάθη τῆς Ἀφρικῆς νά κτυπήση τίς καμπάνες τῶν Χριστουγέννων γιά τούς μαύρους ἀδελφούς μας!» (Kananga Ἀφρικῆς, Νοέμβριος 1993).

Αύτά προφθάνω νά σᾶς πῶ γιά τό συγγραφικό του ἔργο καί πιστεύω, ἔάν θγη ἔνα βιβλίο γιά τόν π.Χαρίτωνα, θά μπορέσουμε περισσότερα νά γράψουμε πάνω σ αὐτό.

Θά 'θελα ὅμως, πρίν τελειώσω, νά σταθῶ στή φράσι «καί προσευχηθῆτε γιά αὐτόν πού ἔγραψε αὐτό τό βιβλίο». Ἡ ἀπλότητα καί ταπείνωσι τοῦ ἡγέτη Γέροντα πού ἀπ' τήν ἀγάπη στόν ἀνθρωπο τόν πιό καταφρονεμένο τῆς Γῆς, τόν ἀνθρωπο πού ἀγάπησε, πρίν τόν γνωρίση, ὅπως ὁ ἕδιος γράφει, ἔζησε σέ ὅλη τήν ἐπίγεια ζωή του στόν προθάλαμο τοῦ οἴκου τοῦ Θεοῦ, ὅπως λέγει ὁ Αγιος Σεραφείμ τοῦ Σάρωφ γιά ἐκείνους πού βρίσκουν τό Θεό μέσα ἀπό τήν ἀγάπη στόν ἀνθρωπο, γιά νά ἀνοίξῃ τά μάτια του μετά τήν κοίμησί του σύμφωνα μέ τόν ἕδιο Ρώσσο "Αγιο, στήν ἀγκαλιά τοῦ Θεοῦ, ἐκεὶ ἀπ'" ὅπου καί ἡ εὐλογία στό καυτό αἴτημα γιά τήν αὕξησι τῶν ἐργατῶν τοῦ Εύαγγελίου στήν Ἐλλάδα καί τήν Ἀφρική. Ἀμήν.

Σᾶς εύχαριστῶ γιά τήν προσοχή σας.

‘Ο γλύπτης κ. Εύσταθιος Λεοντής
ἀπενίζει μέ ίκανοποίησι τό ἔργο του

Λεπτομέρεια του ἀναγλύφου

«Ἀνώτερη δύναμι κινοῦσε τά χέρια μου»

Εύσταθίου Δ. Λεοντή- Γλύπτη

‘Αποφοίτου Ίνστιτούτου Σούρικωφ της Ακαδημίας Καλών Τεχνών της Ε.Σ.Σ.Δ. μέ πτυχίο Μάστερ Καλών Τεχνών

Ἐπιτρέψτε μου μετά ἀπό μιά τέτοια παρουσίασι, ἐνός τέτοιου θίου, τοῦ π. Χαρίτωνος, μέ αὐτά τά τόσο θερμά, γεμάτα ἀγάπη καί ἀλήθεια λόγια τῶν ὁμιλητῶν, νά καταθέσω καί ἐγώ τήν ταπεινή μου προσφορά σ' αὐτό τό ἔργο λέγοντας, ώς συνήθως λέγεται καί θεωρεῖται, ὅτι μιά εἰκόνα αἴξιει ὅσο χίλιες λέξεις.

Σάν εἰκαστικός καλλιτέχνης, ὅταν μοῦ ἔλαχε ἡ τιμή, νά ἀναλάβω σέ εἰκαστική μορφή τήν παρουσίασι τοῦ ιεραποστολικοῦ ἔργου μέ κεντρική μορφή τόν π. Χαρίτωνα, αἰσθάνθηκα παρά πολύ μεγάλο τό φορτίο στίς πλάτες μου, γιά νά ἀποδώσω ἓνα τόσο πνευματικό ἔργο, μέ ἓνα τόσο ταπεινό ύλικό, τόν όρείχαλκο.

Δέν γνώριζα τό ἔργο της ιεραποστολῆς καί ζήτησα ἀπό τόν Πρόεδρο κ. Νικόλαο Σίμο ύλικό, ὥστε νά ἔξοικειωθῶ μέ αὐτό. “Εσκυψα εὐλαβικά, μελέτησα ὅσο φωτογραφικό ύλικό εἶχα στή διάθεσί μου

καί διάθασα δ, τι μποροῦσα νά διαθάσω γιά τό ἔργο αὐτό. Μπορώ νά πώ ὅτι ταυτίστηκα; ὅσο λίγες φορές ἔχω ταυτίστει μέ θέματα στή μέχρι τώρα καλλιτεχνική μου σταδιοδρομία.

Σέ συνεργασία μέ τόν κ. Σίμο, καταλήξαμε στήν ἀπεικόνισι σέ ἀνάγλυφη μορφή, γιατί μᾶς δίνει τή δυνατότητα νά ἀποδώσουμε σέ περισσότερο εύρος τό ἔργο, ἐνώ σέ διάλογο μορφή, ἔνας ἀνδριάντας ἡ ‘μιά προτομή, δέν θά μποροῦσε νά παρουσιάση τόν πλούτο της ιεραποστολικῆς προσπαθείας.

Θέλω νά σᾶς πῶ τό ἔξης. Παρουσιάζοντας σέ ἀνάγλυφη στήλη ἔνα τέτοιο ἔργο, τό βασικό πρόθλημα είναι νά μεταφέρης τήν ἀτμόσφαιρα, τό χῶρο, τόν χρόνο καί τό τί θά ἐπακολουθήσῃ, νά τό παρουσιάσης καί νά τό δείξης. Δέν είναι ἀπλό. ‘Υπάρχουν νόμοι καλλιτεχνικοί, σχεδιαστικοί, πλαστικοί πού πρέπει νά ἀποδοθοῦν μέ συνέπεια καί γνῶση, γιά νά μπορέσῃς νά ἔχης ἓνα θετικό ἀποτέ-

λεσμα. Οι προθληματισμοί ήταν τόσο έντονοι και κατά τήν διάρκεια αύτοῦ του ἔργου ή ἀφοσίωσί μου ήταν πολύ μεγάλη, πού είλικρινά τό ἔχω ἀναφέρει και σέ ἄλλες περιπτώσεις ὅποτε συζητήθηκε τό θέμα, δέν είχα αἰσθησι τοῦ χρόνου. Περνοῦσα δυό, τρεῖς ήμέρες κλεισμένος μέσα στό ἐργαστήριο χωρίς τροφή. "Εμεναν κάτι Ξεροκόμματα και τά ἔτρωγα τό ἔνα Ξερό Ψωμί και τό ἄλλο λίγο πιό Ξερό και τά ἔλεγα τό Ψωμί και τό τυρί. Δέν είχα τήν αἰσθησι τοῦ χρόνου, ὅταν ἄρχισα νά πλάθω αύτές τίς μορφές, τόσο πολύ μικρές, ώς ἔνα σπιρτόκουτο περίπου πέντε ἑκατοστά, χωρίς νά ξέρω τί θά ἐπακολουθήση μετά, καίτοι είχα ἐπιστρατεύσει ὄλες μου τίς γνώσεις και ὄλες μου τίς ίκανότητες. Καί ὅταν τελείω-

νε μιά μορφή καί ἀκολουθοῦσε ή ἄλλη, δέν καταλάβαινα ὅτι τήν είχα τελειώσει. Καί ὅταν ὀλοκληρώνω τό ἔργο πλέον και φωνάζω και τόν κ.Σίμο νά τό δῆ, δέν πίστευα ὅτι τό είχα φτιάξει ἐγώ. Δέν μποροῦσα νά τό συνειδητοποιήσω. 'Ακόμη τώρα πού τό παρατηρῶ, τό παρατηρῶ κάθε φορά σάν τρίτος, δέν μπορῶ νά καταλάβω ὅτι τό ἔχω κάνει ἐγώ. Αύτό τό ἔξιμολογοῦμαι μπροστά σας και είναι μιά μεγάλη ἀλήθεια. "Εθγαινε ἡ μιά μορφή, ἡ μιά φιγούρα μετά τήν ἄλλη κατά τρόπο πού νόμιζα ὅτι κάτι τοποθετεῖται χωρίς νά τό θέλω, ἀνώτερη δύναμι κινοῦσε τά χέρια μου. Αύτό είναι πού μέ συγκίνησε ιδιαίτερα και αύτή είναι και ἡ μεγαλύτερη ἀμοιβή μου.

Σᾶς εύχαριστῷ παρά πολύ.

Η ἀδεφλή Εὐαγγελία Καλομοίρη ἔλαβε τό λόγο καί μετέδωσε στό ἀκροατήριο ὅσα ἔζησε κοντά στόν π. Χαρίτωνα, λίγο πρίν τήν ἐκδημία του γιά τό Οὐρανίο Θυσιαστήριο.

«Πέταξε στόν ούρανό, ἄλλα ἔμεινε ἡ χάρις καί ἡ εὐλογία του μαζί μας»

Ἐυαγγελίας Καλομοίρη, Προϊσταμένης ἀδελφῆς νοσοκόμου

"Η ἀδελφή Εὐαγγελία στάθηκε κοντά στόν π. Χαρίτωνα μέχρι τήν τελευταία του ἀναπνοή. Παρεθρέθη ἀπρόσμενα στήν Ἡμερίδα καί παρεκλήθη ἀπό τό Προεδρεῖο νά δώση τή δική της μαρτυρία. "Αν καί δίσταζε ἀπό ταπείνωσι κατόπιν γενικῆς ἐπιθυμίας

ἔλαβε τό λόγο καί μεταξύ ἄλλων εἶπε:

«... Ἀγαποῦσε πολύ τόν Θεό, γιατί ήταν πολύ θερμή καί μεγάλη ἡ πίστις του. Ἀπό τά τελευταία λίγα πού θυμάμαι θά σᾶς πώ. "Ηταν πάρα πολλά αύτά πού είχε ζήσει σέ ὅλη του τή ζωή και τά ἐφήρμοσε

στά οσιακά του τέλη.

Μέ τήν άσθενειά του έδειξε μεγάλη ύπομονή, γιατί ὅπως εἴπαμε εἶχε πολλή πίστι στό Θεό, τόν ἐδόξαζε συνέχεια. Ἡταν πολύ ἀθαρής, πολύ εὐγενής, ἡταν ἔνας ἄρχοντας σέ ὅλα του, δέν μᾶς κούρασε καθόλου και μάλιστα ἐδόξαζε τόν Θεό. Ἐνώ εἶχε πολλές δραστηριότητες, ἥθελε νά ἀσχολήται μέ τήν προσευχή, μέ τήν μελέτη τῆς Ἀγίας Γραφῆς· καὶ μοῦ ἔκανε ἐντύπωσι ὅτι, πρίν πάρη στά χέρια του τήν Καινὴ Διαθήκη, ἔκανε τόν σταυρό του, τήν ἀσπαζόταν και μετά μελετοῦσε και ἔψαλλε. «Ἐψαλλε πάρα πολύ τή διοξολογία, τό «Χριστός Ἀνέστη» και ἀπαντοῦσε μόνος του «Ἀληθῶς Ἀνέστη». Τοῦ ἄρεσε πάρα πολύ τό: «Πανάγαθε και Πάνσοφε Πατέρα, Ἐσένα προσκυνοῦμε νύχτα-μέρα. Σέ σένα φτερουγά καρδιά και νοῦς, στούς πάμφωτους πού μένεις ούρανούς». Τό ἔλεγε συχνά και μᾶς συγκινοῦσε. Και συνέχεια δόξαζε τό Θεό και ζητοῦσε τό ἔλεός του.

«Οταν κάποτε εἶχε βαρύνει πολύ, μᾶς εἶπε:

-«Ἐγώ θά φύγω.»

-«Ποῦ θά πάτε, πάτερ;»

-«Στόν ούρανό, στόν Πατέρα μας, ἐκεῖ θά πάω. Ἄλλα δέν θά σᾶς ἀφήσω μέ τίς εὐχές και τίς προσευχές μου. Σᾶς εύχαριστώ ὄλους, νά ἔχετε τίς εὐχές και τίς εύλογίες ὄλων τών ἀγίων μας και τών ἀγίων ἀρχαγγέλων· και γώ θά είμαι πάντα μαζί σας».

Μία Κυριακή ἀπόγευμα μέ εἶχε συγκινήσει πάρα πολύ.

-«Σήμερα», εἶπε, «πού εἶδα τόν Κύριο μου, τοῦ φώναξα: Ὁ Κύριος μου και ὁ Θεός μου, ὁ Θεός μου και ὁ Κύριος μου».

-«Ποῦ τόν εἶδας, πάτερ;»

-«Στήν ἐκκλησία τό πρωΐ πού εἶχαμε πάει». Πραγματικά στή Θεία Λειτουργία εἶχε κοινωνήσει και αυτό τό εἶπε τό ἀπόγευμα!

Ἐλεγε στίς ἀδελφές, στίς καθηγήτριες και τίς δασκάλες:

-«Νά μείνετε μέ ταπείνωσι, νά προσέχετε τά παιδιά και νά είστε ὄλοι ἔνα, ἐνωμένοι».

Σέ ἄλλη περίπτωσι:

-«Ἐρχεται ὁ Κύριος. Τόν βλέπω χιονισμένο· κάτασπρος-κάτασπρος ὁ Κύριος ἔρχεται».

-«Πῶς τόν εἶδας, πάτερ, τόν Κύριο;»

-«Ἄ! Ὁραῖος κάλλει! Δέν λέγεται. Ὁραῖος κάλλει».

«Ἐλεγε πολύ συχνά και ιδιαίτερα:

-«Κύριε ήμων Ἰησοῦ Χριστέ, Υἱέ και Λόγε τοῦ Θεοῦ τοῦ Ζῶντος, ἐλέησόν με τόν ἀμαρτωλό». «Οταν πήγαινε νά πη πάλι τό Κύριε Ἐλέησον, τοῦ λέγαμε: «Μή κουράζεσθε, πάτερ, τό λέμε ἐμεῖς».

Συχνά μᾶς ζητοῦσε:

-«Νά εύχεσθε και σεῖς γιά μένα, νά μέ ἐλεήση ὁ Θεός». Τά τελευταία του λόγια ἡταν:

-«Δόξα σοι, τῷ δείξαντι τό φῶς», τό

-«Χριστός Ἀνέστη» και

-«Χτυπάτε τίς καμπάνες τῆς Ὁρθοδοξίας, τῆς Ὁρθοδοξίας, τῆς Ὁρθοδοξίας...».

Λίγο πρίν φύγη εἶπε: «Κύριε ἐλέησόν με». Καί μετά «Παναγία μου». Ἡταν τελείως ἥρεμος και ἔτσι τελείωσε χωρίς κάποια διαμαρτυρία, χωρίς κάποια ἀνησυχία.

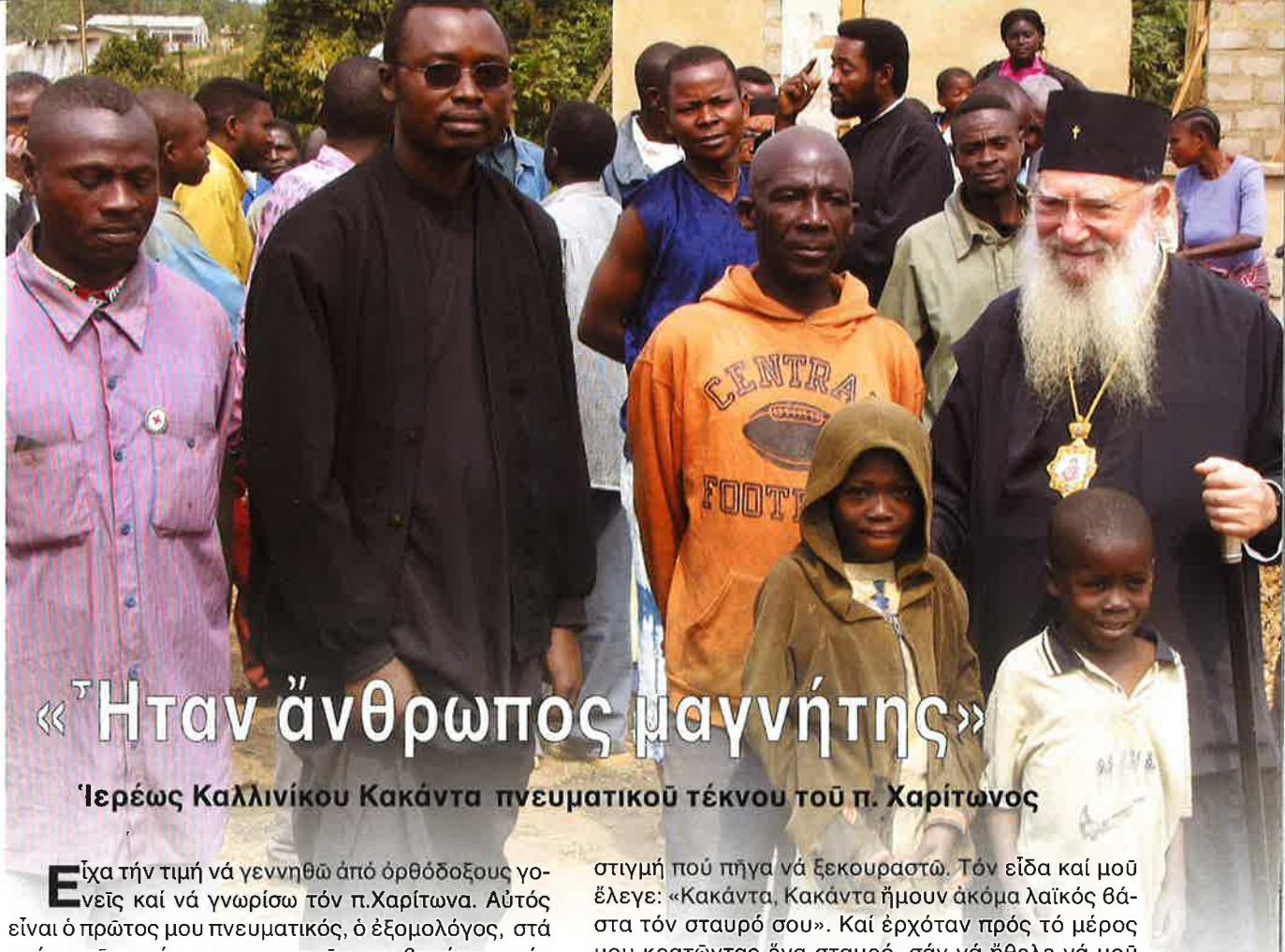
Ἡταν ἡμέρα Κυριακή Δ' τών Νηστειῶν τοῦ Ἀγίου Ιωάννου τῆς Κλίμακος, εἶχε κοινωνήσει τό πρωΐ. Δέν εἶχε κανένα σύμπτωμα ὅτι εἶχε βαρύνει. Στίς 12 ἀκριβῶς τό μεσημέρι ἔκανε τρεῖς ἑκπνοές, μόλις ἔφθασε και ἡ τελευταία ἀδελφή.

Εἶμαστε ὄλες παροῦσες οι ἀδελφές και νιώσαμε ἀμέσως μία γαλήνη, μία ἥρεμία, κάτι θεϊκό και καταλάθαμε ὅτι ἐκοιμήθη, πέταξε στόν ούρανό, ἀλλ ὅτι ἔμεινε ἡ χάρις και ἡ εὐλογία του μαζί μας.

Εύχαριστώ γιά τήν τιμή πού μοῦ κάνετε και ζητώ συγγνώμη γιά τό πρόχειρο.

Στόν τάφο τοῦ π. Χαρίτωνος οι πιστοί προσκυνοῦν μέ εὐλάβεια και ἐξηγοῦν τίς προσευχές του γιά τήν πνευματική τους προοπτική και τά καθημερινά τους προβλήματα.

«Τίτλος Ηταν ἄνθρωπος μαγνήτης»

Ιερέως Καλλινίκου Κακάντα πνευματικού τέκνου του π. Χαρίτωνος

Είχα τήν τιμή νά γεννηθώ ἀπό ὄρθροδοξούς γονεῖς και νά γνωρίσω τὸν π. Χαρίτωνα. Αὐτός εἶναι ὁ πρώτος μου πνευματικός, ὁ ἔξομολόγος, στά χρόνια τῶν πρώτων πνευματικῶν μου βημάτων στήν πίστι.

Ζήσαμε συγκινητικές στιγμές μαζί του. "Ηταν ἄνθρωπος μαγνήτης" λίγα λόγια, ἀλλά μαγνήτης. Ρωτούσαμε γιά τό "Αγιο Πνεῦμα. Τοῦ ἔλεγα: «Πάτερ, πῶς θά εἶναι μαζί μας;» Μοῦ ἔδινε πολλές συμβουλές. Θυμᾶμαι τήν πρώτη ἔξομολόγησι, ἐνῶ ἔχουν περάσει πάνω ἀπό 20 χρόνια τώρα.

"Ηλθα στήν Ελλάδα. Μ' ἔστειλε, σπούδασα στή Φιλοσοφική Σχολή, ὅπως ἀνέφερε ὁ Σεβασμώτατος, και είχα μέριμνα νά τελειώσω τίς σπουδές, νά προλάβω νά τόν δῶ ζωντανό κάτω γιά νά χαρῇ αὔτός, νά χαρῷ καὶ 'γώ. Ἀλλά δυστυχώς γιά μένα, δέν ξέρω τί νά πῶ, ὁ Θεός ξέρει. Λίγο πρίν τελειώσω, ἀπεβίωσε και ἤμουν πάρα πολύ στενοχωρημένος. "Ελεγα δέν ζειό Γέροντας γιά νά δῆ τόν κόπο του, τόν μόχθο του.

Θυμᾶμαι στείλαμε ἔνα γράμμα κάτω τό διάθασαν στήν ἀκολουθία πού ἔγινε. Μέσα στήν στενοχώρια μου ἔφυγα ἀπό τήν Αθήνα. "Ηταν Μάρτιος 1998 καὶ πήγα στό "Αγιον" Ορος, στή Μονή Ξηροποτάμου διότι ἥθελα νά ξεφύγω κάπως. "Ομως τόν είχα συνέχεια στό μυαλό μου, καὶ ὅπως λένε, ὅτι σέ ἀπασχολεῖ τό θλέπεις στόν ὑπνό σου. "Ηλθε κάποια

στιγμή πού πήγα νά ξεκουραστώ. Τόν είδα καὶ μοῦ ἔλεγε: «Κακάντα, Κακάντα ἡμουν ἀκόμα λαϊκός θάστα τόν σταυρό σου». Καὶ ἐρχόταν πρός τό μέρος μου κρατώντας ἔνα σταυρό, σάν νά ἥθελε νά μοῦ τόν δώσῃ, ἀλλά ξύπνησα. "Έκλεισα τά μάτια μου γιά νά συνεχίση τό δύνειρο, ἀλλά...

Πώ! πώ! Εἶπα: «Θεέ μου, τί θά 'ταν τό ύπόλοιπο;» Δέν ξέρω.. Ἀλλά προσπαθώ κάθε μέρα νά τό ἀναλύω, νά τό ζω. Αὐτός ὁ Γέροντας κάθε μέρα κτυπάει στή συνείδησί μου, ἀλλά καὶ στήν συνείδησι ὅλων τῶν ἀδελφῶν ἐδῶ, πού ἡλθαν ἀπό τήν Αφρική.

Μαζί μέ ὅλους τούς πατέρες πού ἔχουν πάει κάτω ἔχουμε ζήσει πολλές καλές στιγμές. Ἐμεῖς ὅλοι εἴμαστε καρπός τοῦ ἔργου, πού κάνετε καὶ σεῖς στά μετόπισθεν καὶ αὐτοὶ πού εἶναι κάτω. Καὶ ὁ Μητροπολίτης μας κ. Ιγνάτιος καὶ οἱ ἀδελφές, ὅλοι.

"Ενα ἔρωτηματικό ύπάρχει μέσα μου. Αὐτοί σᾶς κάνουν ὅλα αὐτά, βαπτίζουν, κτίζουν ἐκκλησίες, σχολεῖα. 'Εσεῖς τί κάνετε; Καὶ σ' αὐτό τό ἔρωτηματικό μέ τήν εύχή τοῦ Μητροπολίτη μας καὶ τήν ἀγάπη τοῦ Μητροπολίτη Πατρῶν, ὁ ὅποιος συνεχίζει τήν παράδοσι τής πόλεως τῶν Πατρῶν, πού εἶναι μία πόλι κατεξοχήν ιεραποστολική, θά ἀπαντοῦσα: Νά μᾶς φωτίζῃ ὁ Θεός ν' ἀνταποκρινώμαστε καὶ μεῖς σέ ὅσα ἔκανε γιά μᾶς ὁ π. Χαρίτων καὶ σεῖς νά εύχεσθε, ὅστε νά δοξάζεται τό "Ονομά Του τό "Αγιον. 'Αμήν.

«Ο π. Χαρίτων ήταν και είναι ό πατέρας μας»

Ρεθέκκας Μισένγκα-Μπακάμπα

Ιατροῦ, μετεκπαιδευμένης στήν Έλλάδα, πνευματικού τέκνου του π. Χαρίτωνος

Σεβασμιώτατοι, σεβαστοί πατέρες, άγαπητοί άδελφοί,

Διά της χάριτος του Μεγάλου Θεοῦ καί με τίς εύλογίες Του στέκομαι μπροστά σας μέ πολύ συγκίνησι νά σᾶς πῶ ἐστω μία λέξι, ἐστω μία μικρή λέξι, ἐπειδή ὅλα μᾶς τά είπαν οἱ πατέρες. Ο π. Χαρίτων ήταν και είναι άκόμα πατέρας μας. Είναι πράγματι ό πατέρας ὅλων· καί τῶν μεγάλων καί τῶν μικρῶν κοριτσιῶν τῆς Ιεραποστολῆς στήν Κανάνγκα, ἐπειδή μᾶς γέννησε στήν Όρθοδοξία. Δέν είναι μόνον πνευματικός μας πατέρας, ἀλλά καί γονέας μας ἐν Χριστῷ καί ὁδηγός μας στό «Φῶς τοῦ Χριστοῦ». Αύτός μᾶς ἔμαθε τήν Όρθοδοξία, πού δέν θέλει οὕτε πρόσθεσι οὕτε ἀφαίρεσι, αὐτός μᾶς ἔμαθε τήν Ἀλήθεια.

Θυμάμαι μία Κυριακή πού είμαστε στό κατηχητικό, είμαστε άκόμα πολύ μικρές, ό π. Χαρίτων μπήκε στήν αἴθουσα καί μᾶς είπε τό ἔξης: «ΧΡΙΣΤΟΣ

Η π. Ρεθέκα Μισένγκα Μπακάμπα ίατρός στό δῆμα τῶν Α.Τ.Ε.Ι. Πατρὸν καὶ ό π. Καλλίνικος Φιλόλογος καὶ φοιτήτης Θεολογίας μεταφράζει στά ἑλληνικά.

ΑΝΕΣΤΗ!». Ἐμεῖς, μικρές ὅπως είμαστε, ντρεπόμαστε νά ἀπαντήσουμε, ἀλλά μέ χαμηλές φωνές ὅλες ἀπαντήσαμε: «ΑΛΗΘΩΣ ΑΝΕΣΤΗ!». Ἀκουσα τόν π. Χαρίτωνα νά μᾶς λέη: «Ντροπή σας». Καί ἀμέσως ό ἵδιος φώναξε πολύ δυνατά: «ΧΡΙΣΤΟΣ ΑΝΕΣΤΗ!» Τότε ὅλες ἀπαντήσαμε μέ δυνατή φωνή καί πολύ θάρρος: «ΑΛΗΘΩΣ ΑΝΕΣΤΗ!». Καί είπε: «Μπράσιο κορίτσια». Στή συνέχεια μᾶς ρώτησε: «Τί γιορτή ἔχουμε κάθε Κυριακή μετά τήν Θεία Λειτουργία;» Σάν μικρά παιδιά δώσαμε διάφορες ἀπαντήσεις καί ό π. Χαρίτων μᾶς είπε: «Παιδιά μου, κάθε Κυριακή, ἔχουμε τή μεγάλη γιορτή τῆς Ἀναστάσεως τοῦ Κυρίου Ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. Κατόπιν μᾶς είπε νά τραγουδήσωμε. Εἶπαμε ἔνα τραγούδι, ἀλλά θυμάμαι μόνο μία φράσι: «“Ω! γλυκιά μου Κανάνγκα, είσαι γεμάτη ἀπό καλή καρδιά». Οταν τελειώσαμε, ό π. Χαρίτων φεύγοντας τραγουδοῦσε «γλυκιά Κανάνγκα, γλυκιά Κανάνγκα»

Κάποια Κυριακή είμαστε ὄλα τά κορίτσια μαζί περιμένοντας νά ἀρχίσῃ τό κατηχητικό μας. Ἀκούσαμε τήν καμπάνα πού κτυποῦσε. Μία κοπέλα ρώτησε: «Μήπως ξέρετε αὐτή ἡ καμπάνα γιατί κτυπάει;» Τής εἶπαμε ότι δέν ξέρουμε. «Ομως όταν κτυπάῃ ἡ καμπάνα, πηγαίνουμε στήν Εκκλησία ἡ γιά Θεία Λειτουργία ἡ γιά τόν Εσπερινό. Εκείνη τότε τραγουδώντας στόν ἥχο τῆς καμπάνας ἔλεγε τά ἔξης: «‘Ο π. Χαρίτων ἡλθε νά δοξάσουμε τό Θεό μας!»

Αύτό τό κράτησα στό μυαλό μου. Μία μέρα πού ἥμουν σέ μάθημα χτύπησε ἡ καμπάνα. «Οταν κτυπάῃ στήν πόλι μας, ἀκούγεται ἀπό παντοῦ σέ μεγάλη ἀπόστασι. Μία συμμαθήτριά μου μέ ρώτησε: «Ποιά καμπάνα είναι αὐτή πού κτυπάει; Ἀκούγεται διαφορετικά ἀπό αὐτή τοῦ καθολικοῦ ναοῦ». Τής ἀπάντησα: «Είναι ἡ καμπάνα τῆς Εκκλησίας μας». Μοῦ είπε: «Κτυπάει ὅμορφα, γλυκά· τί σημαίνει αὐτό?» Κι ἐγώ τής ἔξηγησα: «‘Η καμπάνα αὐτή τραγουδάει τόν ἐρχομό τοῦ π. Χαρίτωνα τοῦ ἡγούμενοῦ μας, τοῦ ιεραποστόλου μας. Κάθε φορά πού κτυπάει, μᾶς ξυπνάει καί τρέχουμε στήν Εκκλησία. Καί ἐκείνη μοῦ ζήτησε νά ἔλθη νά δῆ καί αὐτή πῶ γίνεται ἡ Λειτουργία μας.»

«Ηθελα νά προσθέσω μία μικρή φράσι άκόμα. Ο π. Χαρίτων πήγε στόν Ούρανό. Ξέρω ότι μεσιτεύει γιά μᾶς ἐνώπιον τοῦ Μεγάλου Θεοῦ, ἐπειδή μᾶς ἀγαποῦσε.

Ἐκ μέρους ὅλων τῶν μικρῶν κοριτσιῶν καί τῶν μητέρων τῆς Όρθοδόξου Ιεραποστολῆς τῆς Κανάνγκα λέμε μαζί: «Αἰωνία αὐτοῦ ἡ μνήμη. Ἀμήν».

«Αίνεσω Κύριον ἐν τῇ ζωῇ μου»

Έκοιμήθη ό Μητροπολίτης πρώην Πατρῶν κυρός Νικόδημος (1915-2008)

Τήν 16ην Νοεμβρίου 2008 ἔκοιμήθη ἐν Κυρίῳ
ὁ πρώην Μητροπολίτης Πατρῶν κυρός Νικόδημος, κατά κόσμον Νικόλαος Βαλληνδρᾶς.

Ο πολυσέβαστος Ἱεράρχης γεννήθηκε τό 1915
στήν Ἀθήνα. "Ελαθε τό πτυχίο του τό 1936 ἀπό τήν
Θεολογική Σχολή τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν καὶ
ἀπό τό 1939 εἰσήχθη στίς τάξεις τοῦ Ἱεροῦ Κλήρου
χειροτονηθεῖς διάκονος.

Διετέλεσε Ἀρχιδιάκονος καὶ Γραμματεὺς τῆς
Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν. Τό 1944 χειροτονήθηκε
Πρεσβύτερος. Διηκόνησε σέ ἐπίλεκτες
ἐκκλησιαστικές θέσεις (Ἱεροκήρυκας Ἀθηνῶν,
Ἡγούμενος τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Πετράκη στήν Ἀθήνα
καὶ Διευθυντής τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Τιμίου
Σταυροῦ στήν Βοστώνη τῶν Η.Π.Α.).

Τό 1965 ἐξελέγη Μητροπολίτης Ζιχνῶν καὶ Νευ-
ροκοπίου, ὅπου ἐποίμανε τήν Ἱερά Μητρόπολι ἥως
τό 1974 πού κατεστάθη στήν Ἱερά Μητρόπολι Πα-
τρῶν ἀναπτύξας ἐπί τριάκοντα ἡτη μέχρι τής παραι-
τήσεώς του πλούσιο ἐκκλησιαστικό καὶ κοινωνικό
ἔργο.

Σέ ὄλοκληρη τήν ζωή του, πού ἡ Χάρις τοῦ Κυ-
ρίου ἐπέτρεψε νά είναι μακρά, αἰνοῦσε, δοξολο-
γοῦσε, ύμνολογοῦσε τόν Θεό μέ τά ἔργα καὶ τά λό-
για του. Ὑπῆρξε Λειτουργός τοῦ Ὅψιστου μέ ἄριστη
γνῶση τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ Τυπικοῦ, ἀκούραστος
κήρυκας τοῦ Θείου Λόγου, ἐπιστήμων τής θυζα-
ντινῆς ἐκκλησιαστικῆς μουσικῆς, πού μελωδικά
ἐκτελοῦσε μέχρι τῶν τελευταίων του στιγμῶν.

Συγγραφεύς καὶ μελωδός Ἀσματικῶν Ἀκολου-
θιῶν, Λόγιος καὶ Συγγραφεύς βιβλίων, μιά πολυχα-
ρισματική προσωπικότητα.

Ο μακαριστός π. Μητροπολίτης Πατρῶν κυρός Νικόδημος στόν "Ἄγιο Ανδρέα Πατρῶν σέ ἐκδήλωση τιμῆς ἐπί τῇ ἀνακωφήσει του ἀπό τήν Ἱερά Μητρόπολη".

Η πρός Κύριον ἐκδημίᾳ τοῦ μακαριστοῦ Μη-
τροπολίτου, πρώην Πατρῶν, κυροῦ ΝΙΚΟΔΗΜΟΥ
ἀνεκοινώθη μέ πολύ συγκίνησι ἀπό τόν Σεβασμιώ-
τατον Μητροπολίτην Πατρῶν κ. ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΝ
στό ἐκκλησίασμα τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ τοῦ Ἅγιου
Ἀνδρέου, κατά τήν Θεία Λειτουργία τής 16-11-
2008. Ἐφάλη τρισάγιο ὑπέρ τοῦ ἀοιδίμου Ἱεράρ-
χου συμπροσευχομένων τῶν πιστῶν στούς ὁποί-
ους τό γεγονός προκάλεσε αἰσθησι καὶ στή
συνέχεια ἐτελέσθη τό ιερό Μνημόσυνο τοῦ π. ΧΑΡΙΤΩΝΟΣ.

‘Ο Μακαριστός Μητροπολίτης π. Πατρών Νικόδημος τελεῖ ἀγιασμόν γιά τὴν θεμελίωσι τοῦ Ναΐδριου τοῦ «Πρωτοκλήτου»

Γιά τὸν ἀοίδιμον Μητροπολίτη πρώην Πατρών κυρό Νικόδημο ἔχουν γραφεῖ πολλά καὶ ἀπό διάφορες προσωπικότητες πού ἐπισημαίνουν τὴν ἐκκλησιαστική, συγγραφική καί κοινωνική του προσφορά.

‘Ιδιαίτερα ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Πατρών κ. Χρυσόστομος στὸν ἐπικήδειο, πού ἔξεφώνησε κατά τὴν νεκρώσιμο ἀκολουθία στὸν κατάμεστο νέο ιερό Ναό τοῦ Ἀγίου Ἀνδρέου Πατρών, ἀνεφέρθη ἐπιτυχῶς καί λεπτομερῶς στὴν πολύπλευρο διακονία τοῦ μεταστάντος Ἀρχιερέως ἀπό τό Πηδάλιο τοῦ Ἀποστολικοῦ Θρόνου τῆς Ιερᾶς Μητροπόλεως Πατρών.

‘Ως εὐλαβικό θυμάμα εύγνωμοσύνης ἀπό τίς στήλες τοῦ περιοδικοῦ «ΦΩΣ ΕΘΝΩΝ» ὁ ιεραποστολικός Σύλλογος τοῦ «Πρωτοκλήτου» θά παρουσιάσῃ (μιά κάπιας ἄγνωστη πτυχή) τίς ιδιαίτερες εύαισθησίες, τό ποιμαντικό ἐνδιαφέρον, τὴν πατρι-

κή ἀγάπη γιά τὴν Ὁρθόδοξο Ἱεραποστολή στὰ “Εθνη τοῦ μεταστάντος Ἀρχιερέως.

‘Από τὴν ἀρχὴ τῆς ἴδρυσεως τοῦ Ἱεραποστολικοῦ Συλλόγου «Ο Πρωτόκλητος» ὁ μακαριστός Μητροπολίτης πρώην Πατρών κυρός Νικόδημος παρείχε ἐνθέρμως τίς πατρικές του εὐλογίες γιά κάθε ιεραποστολική δραστηριότητα πού ἐπιτελεῖτο ἀπό τὸν Σύλλογο.

‘Επέδειξε ιδιαίτερο ἐνδιαφέρον καί συνέθαλε τά μέγιστα γιά τὴν ἀπόκτησι ιδιόκτητου κτηρίου μετά Ναΐδριου διά τίς ιεραποστολικές ἀνάγκες τοῦ Συλλόγου.

Εἰς τά θυρανοίξια καί τὴν Θεία Λειτουργία στὸ Ναΐδριο τοῦ Ἀγίου Ἀνδρέου (6-7 Νοεμβρίου 1982) σέ όμιλία του μεταξύ ἄλλων τόνισε τά ἑξῆς ἐπισημαίνων τὴν ἐκκλησιολογία τοῦ γεγονότος: «“Ἐχομεν Θυσιαστήριον, (Ἑθρ.13,16) λέγετε το μέ καύχησιν ἐν Κυρίῳ ...».

Από τότε σέ κάθε έορτή του Άγίου Γρηγορίου του Παλαμᾶ (τήν δευτέρα Κυριακή τών Νηστειών), που ό όιδιος είχε καθιερώσει γιά τό δεύτερο Θυσιαστήριο, λάμπρυνε μέ τήν παρουσία του τήν τιμήν πρός τόν Αγιον καί σέ ομιλίες του συνέδεε τούς άγωνες τού Άγίου μέ τήν Ιεραποστολή.

Παρέλαβε γιά νά τιμήση τόν μακαριστό Ιεραπόστολο π.Χαρίτωνα άπό τήν Ακαδημία Αθηνῶν τό ειδικό τιμητικό μετάλλιο (γιά τούς ιεραποστολικούς άγωνες τού π.Χαρίτωνος στήν Αφρική), που είχε άπονεμηθεί κατά τήν Συνεδρία τής Ακαδημίας τήν 29ην Νοεμβρίου 1987 καί σέ έκδηλώσεις που έγιναν στήν αἴθουσα τού «Πρωτοκλήτου» ό όιδιος παρευρίσκετο.

Υπήρξε άρθρογράφος τού Ιεραποστολικοῦ περιοδικοῦ «Φῶς Εθνῶν». Τά άρθρα του έξεδόθησαν σέ ειδικό βιβλίο τό 1989 μέ τίτλο «Ιεραποστολικά μηνύματα». Συνέθεσε μάλιστα καί μελοποίησε ειδικόν Υμνον διά τήν Ιεραποστολήν.

Κατά τήν ήμέραν τής κηδείας τού μακαριστού Ιεραποστόλου π.Χαρίτωνος Πνευματικάκι, που έγινε στήν Αφρική τό 1998, ό άειμνηστος Ποιμενάρχης έτέλεσε στό Ναϊδριο τού Συλλόγου στήν Πάτρα έπι-

μνημόσυνο δέησιν. Κάθε έκδήλωσι ένεθάρρυνε καί συμπαρίστατο προσωπικά.

Στίς τιμητικές έκδηλώσεις τής 29-3-1999 στό Δημοτικό Θέατρο Πατρῶν έπι τή συμπληρώσει ένός έτους άπό τήν έκδημία τού π.Χαρίτωνος είχε πεῖ χαρακτηριστικά: «Τό ιεραποστολικό έργο τού π.Χαρίτωνος... φέρει τά τεκμήρια τής έπιβιώσεως καί τής συνεχίσεως, διότι δέν είναι προσωποπαγές άλλα έκκλησιαστικό».

Η όλη μέριμνα τού μακαριστού Ποιμενάρχου γιά τήν Όρθοδοξο Ιεραποστολή καί τόν Σύλλογο Όρθοδόξου Ιεραποστολῆς «Ο Πρωτόκλητος» εύρισκεται βαθιά χαραγμένη στή μνήμη μας.

Στά θεμέλια τού Ιεροῦ Ναοῦ τής Ιεραποστολῆς, που έτοιμάζεται δίπλα άπό τό σημερινό κτήριο τού Συλλόγου στήν Πάτρα, άναφέρεται σέ ειδική πλάκα «εις αἰώνιον μνημόσυνον» άπό ποιόν έτεθη ό θεμέλιος λίθος.

«Εθελεμιώθη έπι Μητροπολίτου Πατρῶν Νικοδήμου...»

Εύλαβικά έξαιτούμεθα τίς εύχές του άπό τήν αἰώνιότητα.

Δημήτριος Τσερεγκούνης

